

Kaupunginvaltuusto

Pöytäkirja

Aika 05.09.2022 18:00 - 20:15

Paikka Fellmannian auditorio, Kirkkokatu 27

Kokous keskeytettiin ruokailutauon ajaksi klo 19.24–20.00.

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Osallistujat	Rostedt Juha	kv:n puheenjohtaja	
	Falk Sonja	kv:n 1. varapuheenjohtaja	
	Lehto Rami	kv:n 2. varapuheenjohtaja	
	Komu Pekka	kv:n 3. varapuheenjohtaja	
	Aaltonen Eveliina	valtuutettu	
	Aaltonen Kalle	valtuutettu	
	Arvaja Pertti	valtuutettu	
	Bruneau Milla	valtuutettu	
	Elomaa Ville-Veikko	valtuutettu	
	Harmaala Miina	valtuutettu	
	Heromaa-Karjalainen Siru	valtuutettu	
	Hildén Sirkku	valtuutettu	
	Hälinen Ville	valtuutettu	
	Kaasinen Hannu	valtuutettu	
	Kaikkonen Jouni	valtuutettu	
	Karjalainen Pasi	valtuutettu	
	Kastehelmi Minerva	valtuutettu	
	Kiljunen Raimo	valtuutettu	saapui klo 18.11 75 §:n käsittelyn aikana
	Kupiainen Anna Kaisa	valtuutettu	
	Lampinen Minna	valtuutettu	

Lientola Elisa	valtuutettu
Lindqvist Marko	valtuutettu
Liukkonen Niko	valtuutettu
Markkanen Marju	valtuutettu
McCarron Francis	valtuutettu
Mäkynen Maria	valtuutettu
Nieminen Erkki	valtuutettu
Nieminen Mira	valtuutettu
Niinistö Sari	valtuutettu
Närhi Anita	valtuutettu
Oksanen Reijo	valtuutettu
Pakkanen Lasse	valtuutettu
Putula Toni	valtuutettu
Puusaari Riina	valtuutettu
Pykäläinen Jari	valtuutettu
Päätaalo Oskari	valtuutettu
Rahkonen Hannu	valtuutettu
Ratia Jorma	valtuutettu
Ripatti Tapani	valtuutettu
Ruhberg Jukka	valtuutettu
Ruuska Sinikka	valtuutettu
Saloranta Tuija	valtuutettu
Seesvaara Eero	valtuutettu
Sorsa Tuomas	valtuutettu
Tapiola Juha	valtuutettu
Tuomaila Pasi	valtuutettu
Tuomi Maarit	valtuutettu
Vaara Ulla	valtuutettu

Vahter Merja	valtuutettu	
Wallenius Jani	valtuutettu	
Viinikka Anneli	valtuutettu	
Viljamaa Juha	valtuutettu	
Virta Sanna	valtuutettu	
Pälli Markus	varavaltuutettu	valtuutettu Ida Rantasen tilalla
Suhonen Kaarina	varavaltuutettu	valtuutettu Jari Rissasen tilalla
Kamula Markku	varavaltuutettu	valtuutettu Martti Taljan tilalla
Hartman Jari	varavaltuutettu	valtuutettu Jetta Laakson tilalla
Sairomaa Tomi	varavaltuutettu	valtuutettu Ville Skinnarin tilalla
Uosukainen Kimi	varavaltuutettu	valtuutettu Mika Karin tilalla
Heikkinen Minna	varavaltuutettu	valtuutettu Raimo Kiljusen tilalla 73-75 §:n käsittelyn ja päätöksenteon aikana klo 18.00 - 18.11
Päivä Matias	nuorisovaltuuston edustaja	
Timonen Pekka	kaupunginjohtaja	
Mäkinen Mika	konsernipalvelujohtaja	
Alho Olli	kaupunkikehitysjohtaja	
Granqvist Tiina	sivistysjohtaja	
Heiskari Satu	lakimies	

Hämäläinen Veera viestintäjohtaja
Valtavaara Anu kaupunginsihteeri,
pöytäkirjanpitäjä

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Poissa	Kari Mika	valtuutettu	
	Laakso Jetta	valtuutettu	
	Rantanen Ida	valtuutettu	
	Rissanen Jari	valtuutettu	
	Skinnari Ville	valtuutettu	
	Talja Martti	valtuutettu	
	Virkkunen Pekka	kaupunginlakimies	

Kaupunginvaltuuston puolesta

Juha Rostedt

Anu Valtavaara

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Mira Nieminen

Minna Lampinen

Pöytäkirja on ollut nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa

<http://www.lahti.fi> 14.09.2022

Anu Valtavaara

kaupunginsihteeri

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 6

§	Otsikko	Sivu
§ 71	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	7
§ 72	Pöytäkirjan tarkastajat	8
§ 73	Lahden suunta -työ 2021-2025: Lahden yleiskaavan 2035 (Y-205) ja Kestävän kaupunkiliikunnan ohjelman 2021-2025 tavoitteet	9
§ 74	Asemakaavan muutosehdotus A-2769a Niemi, Niemen satama sekä siihen liittyvä tonttijako- ja tonttijaon muutosehdotukset M-22-9, M-22-10 ja M-22-11	15
§ 75	Valtuustoaloite: Työoikeusosaamisen varmistaminen	33
§ 76	Valtuustoaloite: Paavolan terveysaseman purkaminen ja väliaikaisen lähiliikuntapaikan toteutus tontille	38
§ 77	Valtuustoaloite: läkkäille yhteisöllinen tila Mukkulan kaupunginosaan	42
§ 78	Hallintosäännön muuttaminen	46
§ 79	Vastauksen antaminen kaupunginvaltuustolle tarkastuslautakunnan vuoden 2021 arviointikertomuksen johdosta	56
§ 80	Valtuustoaloite: Lahden kaupungin varhaiskasvatuksen palkkausjärjestelmän uudistaminen	73
§ 81	Valtuustoaloite: Lahden ja Viipurin alueiden keskinäisen liiketoiminnan vauhdittaminen	79
§ 82	Talouden ja toiminnan seurantaraportti 1.1.-30.6.2022	84
§ 83	Varavaltuutettu Tiina Jokisen varavaltuutetun luottamustoimen päättyminen	87
§ 84	Eron myöntäminen Tiina Jokiselle sivistyslautakunnan varajäsenen luottamustoimesta ja uuden varajäsenen valitseminen	90
§ 85	Valtuustoaloite: Lisää puita Lahteen, vastaus valtuustoaloitteeseen; puiden ja muun kasvillisuuden lisääminen huomioidaan kaavoituksessa	96
§ 86	Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma APOLI Lahti 2022	103
§ 87	Kokouksessa jätettävät valtuustoaloitteet	113

§ 88	Ylimääräinen asia: Eron myöntäminen Tuija Salorannalle sivistyslautakunnan jäsenen ja 2. varapuheenjohtajan tehtävästä ja uuden jäsenen, 2. varapuheenjohtajan ja varajäsenen valitseminen	114
------	--	-----

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Tämän kokouksen kokouskutsut oli julkaistu Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa 24.8. ja 31.8.2022. Kokouskutsut oli mainittuna päivänä toimitettu valtuutetuille ja kaupunginhallituksen jäsenille sekä kaupunginjohtajalle, kaupunginjohtajan varamiehelle, palvelualuejohtajille ja nuorisovaltuuston edustajalle. Kun lisäksi nimenhuudossa todettiin saapuvilla olevan 59 valtuutettua, kokous todettiin laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Kaupunginvaltuusto päätti ottaa seuraavat asiat käsiteltäväkseen:

88 § Ylimääräinen asia: Eron myöntäminen Tuija Salorannalle sivistyslautakunnan jäsenen ja 2. varapuheenjohtajan tehtävästä ja uuden jäsenen, 2. varapuheenjohtajan ja varajäsenen valitseminen

Kaupunginsihteerin sijaisen esittäytyminen

Kokouksen loputtua kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Juha Rostedt ehdotti, että kaupunginsihteerin sijainen Anu Valtavaara esittäytyisi kaupunginvaltuustolle. Kaupunginsihteri käytti lyhyen esittelypuheenvuoron.

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja
Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 05.09.2022

nro 6

§ 72

Pöytäkirjan tarkastajat

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin
Mira Nieminen ja Minna Lampinen.

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 6

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 05.09.2022

§ 73

Lahden suunta -työ 2021-2025: Lahden yleiskaavan 2035 (Y-205) ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman 2021-2025 tavoitteet

8726/10.02.00.00/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Yleiskaava-arkkitehti Johanna Säöksniemi p. 050 518 4445

Hankepäällikkö Anna Huttunen p. 044 482 6176

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto hyväksyy ehdotuksen Lahden suunta -työn 2021-2025 (Lahden yleiskaava 2035 (Y-205) ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma 2021-2025) tavoitteiksi sekä merkitsee tiedoksi osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS).

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 20.06.2022

§ 265

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto hyväksyy ehdotuksen Lahden suunta -työn 2021-2025 (Lahden yleiskaava 2035 (Y-205) ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma 2021-2025) tavoitteiksi sekä merkitsee tiedoksi osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS)."

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 15.06.2022

§ 93

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin kokouksessa tehdyllä muutoksella tavoitteisiin.

Esittelijä

Suunnittelujohtaja Honkanen Petri

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hyväksyä ehdotuksen Lahden suunta -työn 2021-2025 (Lahden yleiskaava 2035 (Y-205) ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma 2021-2025) tavoitteiksi ja lähettää sen kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi ja nähtäville asetettavaksi.

Lisäksi kaupunkiympäristölautakunta esittää, että kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto hyväksyy ehdotuksen Lahden suunta -työn 2021-2025

(Lahden yleiskaava 2035 (Y-205) ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma 2021-2025) tavoitteiksi sekä merkitsee tiedoksi osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS).

Käsittely

Asian käsittelyn yhteydessä jäsen Tuomas Sorsa esitti, että liitteeseen 1 (s.10) lisätään seuraava lause: "Hiilineutraaliutta tavoiteltaessa keinovalikoiman ulkopuolelle rajataan osallistuminen kansainväliseen päästökauppajärjestelmään tai kompensointi hiilipäästöjen osalta Lahden kaupungin kuntarajojen ulkopuolella."

Asian käsittelyn kuluessa Tuomas Sorsa veti lisäesityksensä pois käsittelystä.

Asian käsittelyn yhteydessä puheenjohtaja Francis McCarron esitti, että liitteen 2 ensimmäinen tavoite: "Mahdollistamme Lahden kasvun yliopistokaupunkina" muutetaan seuraavasti: "Mahdollistamme Lahden kasvun yliopisto- ja korkeakoulukaupunkina."

Jäsen Ida Rantanen kannatti tehtyä esitystä.

Puheenjohtaja tiedusteli lautakunnalta, voidaanko puheenjohtajan muutosehdotus hyväksyä yksimielisesti vai asetetaanko se pohjaehdotusta vastaan. Lautakunta hyväksyi yksimielisesti puheenjohtajan muutosehdotuksen.

Perusteluosa

Lahden suunta -työhön 2021–2025 kuuluu oikeusvaikutteisen yleiskaavan ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman laatiminen koko Lahden kaupungin alueelle. Lahden suunta toteuttaa kaupungin strategiaa ja

ympäristötavoitteita. Jatkuva työ etenee neljän vuoden sykleissä valtuustokausittain.

Yleiskaavatyö ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman laatiminen ovat Lahden kaupungin vuoden 2022 kaavoitusohjelmassa ja vireilletulosta on tiedotettu 10.3.2022 julkaistussa kaavoituskatsauksessa.

Lahden suunta -työn 2021-2025 tavoitteet (Liite 1) on laadittu kaupunginvaltuuston 14.3.2022 hyväksymän kaupungin strategian pohjalta. Tavoitteita on valmisteltu moni-alaisena asiantuntijayhteistyönä, 7.4.2022 valtuustoseminaarin palautteen pohjalta sekä kaupunginhallituksen ja kaupunkiympäristölautakunnan yhteisessä iltakoulussa 17.5.2022. Lahden suunnan tavoitteet ohjaavat Lahden yleiskaavan 2035 ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman 2021-2025 valmistelua.

Edellisen kierroksen tulevaisuustarinasta on siirrytty selkeisiin ylätason tavoitekirjauksiin. Lahden suunnan tavoitteissa on tunnistettu, mitkä teemat ovat strategian edistämisen kannalta tärkeitä maankäytön, liikenteen ja liikkumisen suunnittelun näkökulmasta. Valmistelun keskiössä on ollut kysymys siitä, miten kestäväällä kaupunkisuunnittelulla voidaan vahvistaa tuoreen yliopistokaupungin edelläkävijyyttä ympäristöasioissa, yritystoiminnan mahdollisuuksia sekä asukkaiden hyvinvointia.

Tavoitteet on jaoteltu kaupungin strategian kolmen otsikon alle: Kestävästi elinvoimainen, Kestävästi hyvinvoiva ja Kestävästi uudistuva. Strategian eri osa-alueilla on erilaiset yhtymäpinnat kaupunkisuunnitteluun, siksi tavoitteiden määrä vaihtelee eri otsikoiden alla. Tavoiteteemoja on myös strategiapainatuksia enemmän, koska Lahden suunnan tavoitteet jalkauttavat strategiaa kaupunkiympäristön suunnitteluun ja on tärkeää tunnistaa strategian edistämisen mahdollisuudet kattavasti.

Yleiskaavatasolla ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelmassa määritellään

ylätason linjauksia ja tarkastellaan teemoja kokonaisuuksina kaupunkitasoisesti. Konkreettisemmin monia asioita edistetään esimerkiksi asemakaavoituksessa, tarkemmassa toteutussuunnittelussa tai ohjelmatyössä.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) (Liite 2) on hyväksytty ja päätetty asettaa nähtäville kaupunginhallituksen kokouksessa 4.4.2022 §128. Asiakirjasta käy ilmi, kuka voi osallistua Lahden suunta -työhön, milloin ja miten. Siinä kerrotaan myös Lahden suunta -työtä varten tarvittavasta tiedosta, tavoitteista, vaikutusten arvioinnista ja työn aikataulusta. Osallistumis- ja on arviointisuunnitelmaa (OAS) täydennetään työn kuluessa tarvittaessa, kun esimerkiksi tarkistetaan aikataulua. OAS on nähtävillä ja osalliset voivat antaa palautetta asiakirjan sisällöstä koko Lahden suunta -työn 2021–2025 ajan.

Yleiskaavatyössä vaikutuksia arvioidaan luonnosvaiheessa ja tarvittaessa ehdotusvaiheessa. Tavoitteista ei ole prosessin tässä vaiheessa laadittu ennakkovaikutusten arviointia.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: Kv

Kv: Kuulutus

Liitteet

Lahden suunta 2021-2025 OAS 20220315

Lahden suunta 2021-2025 Tavoitteet 20220616

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 6

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 05.09.2022

§ 74

Asemakaavan muutosehdotus A-2769a Niemi, Niemen satama sekä siihen liittyvä tonttijako- ja tonttijaon muutosehdotukset M-22-9, M-22-10 ja M-22-11

204/10.02.01.00/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kaavoitusarkkitehti Marja Mustakallio p. 050 387 8708

Tonttijaosta kiinteistöinsinööri Mika Järvelä p. 050 398 5386

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto hyväksyy asemakaavan muutosehdotuksen A-2769a, jolla muodostuu Lahden kaupungin Niemen (4.) kaupunginosan korttelin 4302 tontti 6, korttelin 4304 tontit 4, 5 ja 6, korttelin 4305 tontit 3, 5, 10 ja 11 sekä venesatama-, vesi-, puisto-, erityis- ja katualue, Mukkulan (7.) kaupunginosan katualue, Jalkarannan (33.) kaupunginosan vesialue.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 20.06.2022

§ 261

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto hyväksyy asemakaavan muutosehdotuksen A-2769a, jolla muodostuu Lahden kaupungin Niemen (4.) kaupunginosan korttelin 4302 tontti 6, korttelin 4304 tontit 4, 5 ja 6, korttelin 4305 tontit 3, 5, 10 ja 11 sekä venesatama-, vesi-, puisto-, erityis- ja katualue, Mukkulan (7.) kaupunginosan katualue, Jalkarannan (33.) kaupunginosan vesialue."

Perusteluosa / aiempi käsittely

Asemakaavan tavoite on Niemen satama-alueen sekä liike- ja teollisuustonttien asemakaavan tarkistaminen satamatoimintojen kehittämiseksi. Kaavamuutoksella luodaan toteutusedellytykset Vesijärven rantaraitin rakentamiseksi satama-alueen läpi. Asemakaavamuutoksen pohjana on Niemen sataman yleissuunnitelma 24.4.2015, jonka lautakunta on hyväksynyt (tela 12.5.2015). Yleissuunnitelman keskeinen ajatus on ollut sataman kehittämisen lisäksi täydentää rantaviivaa kiertävää raittia osaksi Vesijärven rannan jatkuvaa yhtenäistä ulkoilureittiä.

Kaavan kuvaus

Kaavamuutos mahdollistaa rantaraitin rakentamisen satama-alueen läpi. Eteläosan rakentamattomat Vesijärveen rajautuvat telakkatoiminnalle varatut tontit on muutettu osin satama-alueeksi ja raitti voidaan johtaa tällöin rannan tuntumassa.

Koko kaava-alueen rakennusoikeus on, käsittäen satama-alueen ja tontit, 15 816 km² ja vastaava tehokkuusluku on $e = 0,05$.

Kokonaisrakennusoikeuden määrän väheneminen noin 2 750 km²:llä johtuu rannan venehuoltoyritysten ja moottoripyörämuseon teollisuustonttien muuttamisesta toimitilarakennusten korttelialueeksi. Samalla tonttitehokkuus on tarkistettu sen suuruiseksi, mitä alueelle on mahdollista toteuttaa.

Ns. Marinin tontti Kipparinkujan ja Telakkakadun välissä on jaettu kolmeksi tontiksi, mikä mahdollistaa uuden yritystoiminnan sijoittumisen alueelle. Moottoripyörämuseon eteläpuolelle on myös osoitettu yksi uusi yritystontti. Alueen eteläosaan Joutjoen varteen on jätetty vapaata satama- ja aukioaluetta, joka mahdollistaa alueen toiminnan ja luonteen kehittämisen viereisten teollisuusalueiden kaavamuutosten yhteydessä. Tämän alueen ideointi on osana nyt käynnissä olevaa Niemen ideakilpailua (www.lahti.fi/niemenkilpailu).

Kaupungin strategian (2017) mukaisesti

- kaava mahdollistaa yritysten sijoittumisen ja työpaikkojen lisääntymisen alueella (A1).
- kaava edistää kestäväen kehityksen mukaista yhdyskuntarakennetta ja liikkumista (A4).
- kaavassa on huomioitu vesiensuojelu (A6).
- kaavassa on huomioitu luonnon monimuotoisuuden säilyminen alueella (A6).
- kaava mahdollistaa kestäväen matkailun kehittämisen alueella (A6).

Kaava edistää strategian vuoden 2021 kärkihanketta 4. Yrittäjien Lahti mahdollistamalla olemassa olevien yritysten kehittymistä ja toimintaedellytyksiä sekä kärkihanketta 5. Harrastustakuu ja arkiliikunta mahdollistamalla virkistys- ja ulkoilureittien lisäämisen.

Lähtötiedot:

Kaupunki omistaa kaavamuutosalueen.

Niemen sataman pohjoisosaan sijoittuu kaupungin pienveneiden kotisatama- ja talvisäilytysalue. Keskiosalla ovat koko kaupunkia palvelevat huolto- ja pelastustoiminnat kuten järvipelastus, poliisi ja hoitokalastus, tankkauspiste sekä venehuoltopalveluja. Eteläosassa toimii myös moottoripyörämuseo, joka on vuokrannut rakentamattomia sataman tontteja kesäisin tapahtumatoimintaansa.

Joutjoen suulla on Lahti Energian allas, joka kerää roskia ja öljyä. Altaan hoitovastuu on Lahti Energialla. Allas ei vastaa toiminnaltaan tällä hetkellä öljynerotustarkoituksessa tarvittavaa laatua. Lahti Energia kierrättää Vesijärven vettä Kymijärven voimalaan jäähdytystarkoitukseen ja paluuvesi virtaa Joutjokea pitkin takaisin järveen.

Suunnittelualueen maaperä on pääosin täyttöaluetta ja varsinkin pohjoisosan kentän alue on tällä hetkellä hyvin routivaa. Alueella on ollut teollisuutta ennen satamatoimintojen kehittymistä alueelle. Alueen mahdollinen pilaantunut maaperä on selvitettävä ja puhdistettava ennen uudisrakentamista tai alueella tehtäviä muutoksia.

Maasto on alavaa jokilaaksoa. Joutjoen suulla on luonnon monimuotoisuuden (lumo) kannalta arvokas kohde, lintujen talvehtimis- ja levähdyspaikka. Jokisuu pysyy ainoastaan Kymijärven voimalaitoksen lauhdevesien vuoksi sulana ympäri talven. Kevätkaudella sulan alueelle kerääntyy kevätmuuttajia niin runsaasti, että se ylittää maakunnallisesti tärkeiden kerääntymisalueiden joukkoon. Ruoriniemen, UPM:n ja Polttimon tehdaskortteleiden sekä Niemen sataman rajaama lahti liittyy Enonselän laajaan MAALI-alueeseen (maakunnallinen linnustoalue).

Kaavatilanne:

Päijät-Hämeen maakuntakaavassa alue on osoitettu satama-alueeksi. Alue kuuluu myös Niemi-Mukkulan kehittämisen kohdealueeseen. Merkinnällä osoitetaan kaupunki- ja kuntavyöhykkeitä, joihin kohdistuu maakunnallisesti tai seudullisesti tärkeitä alueidenkäyttöllisiä kehittämistarpeita. Niemi-Mukkula alueella tällä tarkoitetaan alueen kehittämistä valtakunnantason osaamiskeskittymäksi ja kampusalueeksi työpaikka- ja asuinalueineen.

Asemakaavamuutos on valmisteltu oikeusvaikutteisen Lahden läntisten osien osayleiskaavan Y-202 mukaisesti. Suunnittelualue on siinä pääosin satama-aluetta ja palvelujen aluetta. Alueen rantaviivaa pitkin on osoitettu kaavamerkinnällä matkailun kävelyreitti sekä itä-länsisuuntainen viheryhteys. Yleiskaavaa tarkistetaan rullaavasti valtuustokausittain.

Voimassa olevassa asemakaavassa alue on pääosin venesatama-aluetta sekä vesialuetta, jonne saadaan rakentaa kiinteitä tai kelluvia aallonmurtajia, laitureita ja tukinuiton tarvitsemia rakennelmia. Joutjoen suulla satama- ja vesialueeseen rajautuu teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue, jolle saa rakentaa laivatelakan. Kipparinkujan ja Telakkakdun välissä on liikerakennusten korttelialue ja sen eteläpuolella yleisten rakennusten korttelialue, jolla saadaan rakentaa paloasema.

Kaavan lähtötiedot on kuvattu tarkemmin selostuksessa.

Asemakaavan muutoksen vaikutukset:

Vaikutukset yritystoimintaan ja kaupungin vetovoimaisuuteen:

- Kaava mahdollistaa yleiskaavan mukaisen matkailun kävelyreitit, joka palvelee kaikkia kaupunkilaisia.

- Kaava parantaa alueen kaupunkikuvaa toimintojen selkeyttämisen ja jäsentelyn sekä satama- aluetta koskevien kaavamääräysten kautta.
- Kaava mahdollistaa satamapalvelujen kehittämisen yritystonttien merkintöjä tarkistamalla.

Liikenteeseen

- Kaavassa on otettu huomioon satamaan johtavien erikoiskuljetusreittien tilavaraukset.
- Kaava edistää yhdyskunnan toimivuutta ja kestävää liikkumisista. Kaava mahdollistaa rantareitin jatkamisen Ankkurista Mukkulaan ja parantaa virkistyksen, pyöräilyn ja kävelyn edellytyksiä.

Ympäristöön:

- Maankäyttömuutokset kohdistuvat Joutjoen suuhun rajoittuvan rakentamattoman teollisuustontin poistamiseen, jolloin laivatelakan rakentamismahdollisuus poistuu. Alue muutetaan satama- ja aukioalueeksi, mikä ei vähennä luonnonarvoja nykyisestä. Esiitetty maankäyttömuutos lisää rantaraitilla kevyttä liikennettä, minkä ei katsota aiheuttavan erityistä haittaa alueen luonnonarvoille.
- Vaikutukset lintujen talvehtimis- ja levähdyspaikkaan ovat riippuvaisia Kymijärven voimalan toiminnasta. Joutjoen edusta pysyy Kymijärven voimalaitoksen lauhdevesien vaikutuksesta sulana. Suunnittelualueella tapahtuvalla toiminnalla ei ole vaikutusta sulan tulevaisuuteen ja joki tulee virtaamaan alueen poikki myös tulevaisuudessa.
- Vesialueelle kohdistuvat rakentamistoimenpiteiden luvat ja vaikutukset käsitellään aluehallintovirastossa (AVI) vesilain mukaisessa lupakäsittelyssä. Voimassa oleva AVI:n lupa mahdollistaa jo nyt vesialueelle kohdistuvat täytöt kaavan

havainneaineistossa esitetyllä laajuudella ja kevyen liikenteen sillan rakentamisen Joutjoen ylitse.

- Vaikutukset saukon elinympäristöön voidaan katsoa vähäisiksi. Saukosta on tehty havaintoja talvisaikaan Polttimon sulan alueella. Lajin elinpiiri on hyvin laaja ja yksilöt kiertävät talvisaikaan laajalti sulapaikkoja etsien. Saukon pesimäympäristöksi tehdasalueen ympäristö on liian rauhaton, eikä alueella ole lajille sopivia pesäpaikkoja.
- Luonto- ja kulttuuriympäristön sekä luonnonvarojen elinvoimaisuuden edistämiseksi Joutjoen pohjoisrannalle on jätetty vapaata tilaa, joka mahdollistaa toteutuksessa tutkittavaksi keinoja ekologisen yhteyden jatkumiseksi jokivarressa itään. Joutjoen suun vesialue on merkitty kaavaan monimuotoisena luontokohteena (luo).
- Terveellisen ja turvallisen elinympäristötavoitteen toteutumiseksi on lisätty määräys mahdollisesta maaperän pilaantumisen selvittämisestä ja puhdistamisesta uudisrakentamisessa ja muutostöissä alueella.

Vaikutukset rakennettuun kulttuuriympäristöön:

- Kahvisaaren huvilalle on lisätty sr-suojelumerkintä ja pihapiiriin on lisätty sp-merkintä, alue, jota on hoidettava niin, että maiseman luonne ei oleellisesti muutu.

Rakentamisen kustannusvaikutukset:

- Alueella on pilaantunutta maaperää, joka tulee selvittää ja puhdistaa uurakentamisen ja muutosten yhteydessä.
- Tonttien rakentamisesta vastaavat yksityiset toimijat.

- Satama-alueen ja raitin rakentaminen on pääosin kaupungin ja sen tytäryhtiöiden toteuttamaa yhdyskuntarakentamista. Sataman veneiden pesutoiminnot, hoitokalastuksen kalankäsittelytilat, yleinen wc sekä muut palvelut edellyttävät vesi- ja viemäriinjan rakentamista. Myös alueen laituriin uusimistarve, valaistus ja satamasähkö edellyttävät uutta rakentamista.
- Kaavan kanssa samanaikaisesti tehtävässä yleissuunnitelman tarkennuksessa laaditaan satama-alueen muutosten toteuttamisen kustannusarvio sekä toimintojen tarkemmat sijainnit ja mitoitukset. Yleissuunnitelma on pohjana kunnallistekniselle jatkosuunnittelulle ja toteutuksesta tehdään erilliset päätökset.

Vuorovaikutus kaavaa valmisteltaessa:

Vireille tulosta on ilmoitettu 7.3.2019 kaavoituskatsauksessa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on laadittu 9.3.2020 ja valmisteluvaiheen kuuleminen on suoritettu 26.3. - 23.4.2020. Valmistelu on kuvattu tarkemmin asemakaavan muutoksen selostuksessa.

Mielipiteitä saatiin 1 kpl sekä 3 kommentointia julkisen maptionnaire karttakyselyn kautta. Mielipiteissä kulkuyhteyttä rannan puolella pidettiin hyvänä ideana, ehdotettiin laituriin alueen leventämistä Marinin kohdalla sekä kannatettiin kaikkia toimenpiteitä, joilla Niemen sataman saavutettavuutta lisätään ja kehitetään.

Luonnosvaiheen kuulemisen aikana saatiin 13 kpl lausuntoja, joista Väylävirastolla, Lahti Energia Oy/lämpöliiketoiminnalla, Päijät-Hämeen pelastuslaitoksella ja Deski/Telia Finland Oy:llä ei ollut huomautettavaa. Lausunnot ja mielipiteet ovat kokonaisuudessaan päätösehdotuksen liitteenä.

1. Hämeen Ely-keskus

Lausunnossa on otettu kantaa maaperän tilaan, luontoarvoihin, Kahvisaaren kulttuuriympäristöön ja valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutumiseen.

- Lausunnon perusteella selostuksen lähtötietoja on täydennetty luonnonympäristön osalta.. Niemenkadun varteen on varattu viheraluetta (Kipparinpiennar) sekä Kipparinkujan katualueelle aluetta hulevesien johtamiseen. Asemakaavassa on tilavaraus veneiden pesupaikan järjestämiseksi öljynerotuskaivoineen.
- Lausunnon mukaan kaava vastaa hyvin valtakunnallista alueidenkäyttötavoitetta yhdyskunnan toimivuudesta ja kestävästä liikkumisesta. Rantareitin jatkumisen mahdollistaminen Ankkurista Mukkulaan parantaa virkistyksen, pyöräilyn ja kävelyn edellytyksiä.
- Terveellisen ja turvallisen elinympäristötavoitteen toteutumiseksi on lisätty määräys mahdollisesta maaperän pilaantumisen selvittämisestä ja puhdistamisesta.
- Luonto- ja kulttuuriympäristön sekä luonnonvarojen elinvoimaisuuden edistämiseksi Joutjoen pohjoisrannalle on jätetty vapaata tilaa poistetulle telakkatoiminnalle varatun tontin paikalle, mikä mahdollistaa toteutuksessa tutkittavaksi keinoja ekologisen yhteyden jatkumiseksi jokivarressa itään. Joutjokivarren ekologisen yhteyden tukeminen on otettu huomioon Niemen kehityskuvassa ja on ohjeena, kun viereisen teollisuustontin asemakaavamuutos etenee. Joutjoen suun vesialue on merkitty kaavaan monimuotoisena luontokohteena (luo), lintujen talvehtimis- ja levähdyspaikkana.

2. Lahden ympäristöpalvelut

Lausunnossa otetaan kantaa rantaraitin siirtämiseen kulkemaan Veistämönkadun kautta, moottorikelkka-/mönkijäuran merkitsemiseen kaavaan, ajorasitteen merkitsemiseen korttelin 4305 tontille 11, moottoripyörämuseo.

- Yleiselle jalankululle varattu yhteys satama-alueella toteuttaa yleiskaavan mukaista kevyen liikenteen yhteyttä ja on tärkeä virkistysreitti kaupunkilaisten kannalta. Rantaraitti noudattaa myös lautakunnan hyväksymän Niemen sataman yleissuunnitelman periaatteita. Veistämönkadun kapeaa katutilaa ei ole mahdollista leventää, eikä järjestää erillistä jalankulun ja pyöräilyn väylää. Veistämönkatu on erikoiskuljetusreitti, jonka kautta isojen alusten venekuljetukset kulkevat rantaan. Rannassa raitin yli voidaan osoittaa yksi risteävä ajoliikenteen ylityskohta, jolloin eri liikennemuotojen yhteensovittaminen saadaan järjestettyä turvallisemmin.
- Moottorikelkkaura ei ole asemakaavassa määriteltävä asia, eikä sitä ole merkitty kaavaan.
- Lausunnon perusteella on lisätty ajorasite moottoripyörämuseon tontille 11 korttelissa 4305.

3. Lahden ympäristöterveys

Lausunnossa otetaan kantaa satama-alueen vesi- ja viemäriverkoston kehittämistarpeeseen mm yleisten käymälöiden ja veneiden pohjapesupaikkojen (öljynerotuskaivoilla) järjestämistä varten.

- Kaava mahdollistaa vesi- ja viemäriverkon kehittämisen sekä yleisen käymälän sijoittamisen alueelle. Kaavassa on tilavaraus/tilavaraukset veneiden pohjapesupaikalle.

4. LE-Sähköverkko

- Lausunnon perusteella kortteleiden 4304 ja 4305 alueille on lisätty johtoaluevaraukset. Kaapeleiden kohdalle ei saa rakentaa tai tarvittaessa toteuttajan pitää siirtää ne.

5. Päijät-Hämeen Yrittäjät, Lahden yrittäjät

Ei huomautettavaa. Suunnitelmaa on kuitenkin suotavaa tarkentaa yrittäjäkenttää osallistaen jatkossa.

- Ehdotusvaiheessa kuullaan rannan toimijoita kaavaehdotuksen osalta.

6. Kunnallistekniikka/vihertoimi

- Lausunnon perusteella Niemenkadun varren viheraluetta (Kipparinpiennar) sekä Kipparinkujan katualuetta on levennetty ylläpidon ja hoidon tarpeesta. Kipparinpiennar on merkitty puistoksi (VP), hulevesien kannalta tärkeä alue, jatkuvan ylläpidon turvaamiseksi.

7. Kunnallistekniikka/liikennesuunnitteluyksikkö

- Lausunnon perusteella rantaraitille on merkitty pyöräilymahdollisuus. Ns Marinin kohdalla talvikunnossapito ei ole mahdollinen, ellei nykyistä kapeaa laiturialuetta levennetä.

8. Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys ry

Yhdistys ottaa kantaa kaavan lähtötietojen ja tavoitteiden tarkentamiseen linnuston osalta, asemakaavatasoisen luontoselvityksen laatimiseen, luontovaikutusten arviointiin, vesiliikenteen rajoittamiseen ja saaren rakentamatta jättämiseen vesialueelle.

- Lausunnon perusteella OAS:n ja selostuksen lähtötietoja on tarkennettu linnustoalueen osalta.
- Niemen kilpailualueen osalta on tehty luontoselvitys 2021, joka kattaa myös Joutjokisuun.

- Selostukseen on tarkennettu linnustotietoja sekä linnustovaikutusten arviointia, vrt listatekstin kohta asemakaavan vaikutusten arviointi.
- Vesialueen veneilyliikenteen tai melomisen rajoittaminen ei ole kaavallinen asia, vaan sitä säädelään vesialuetta koskevissa säännöksissä. Niemen satama-alueella on viranomaistoimintojen kuten järvipelastuksen ja poliisin aluksia, joiden liikennöintiä vesi- ja satama-alueella ei voida rajoittaa. Lisäksi satamassa toimii Vesijärven hoitokalastus ja mm. vesialueen jäte- ym. huoltoa hoitavia yritystoimintoja.
- Vesialueella rakentamistoimenpiteiden lupakäsittely ja toimenpiteiden vaikutukset käsitellään aluehallintovirastossa (AVI) vesilain mukaisessa lupakäsittelyssä. AVI:n lupapäätöksen mukaan sataman kehittämisellä ei ole merkitystä pesimälinnustoon, eikä uhanalaisille tai EU:n lintudirektiivin I-liitteen lajeille. Voimassa oleva AVI:n lupa mahdollistaa vesialueelle kohdistuvat täytöt kaavan havainne-aineistossa esiteyllä laajuudella ja kevyen sillan rakentamisen Joutjoen ylitse jo nykyisin. Saari, ns piknik-luoto ei kuulu kaava-alueen rajaukseen, mutta sen rakentamisesta on tämän hetken toteutussuunnitelmissa luovuttu. Tästä syystä kevyen liikenteen sillan paikka on siirtynyt lähemmäksi jokisuuta.
- Rantaraitin aitaaminen tai siirtäminen kaava-alueen ulkopuolelle ei ole kaupungin tavoitteiden mukaista. Yleiselle jalankululle varattu yhteys satama-alueella toteuttaa yleiskaavan mukaista kevyen liikenteen yhteyttä ja on tärkeä virkistysreitti kaupunkilaisten kannalta. Rantaraitti noudattaa myös lautakunnan hyväksymän Niemen sataman yleissuunnitelman periaatteita. Kaava vastaa hyvin valtakunnallista alueidenkäyttötavoitetta yhdiskunnan toimivuudesta ja kestävästä liikkumisesta. Rantareitin

jatkumisen mahdollistaminen Ankkurista Mukkulaan parantaa virkistyksen, pyöräilyn ja kävelyn edellytyksiä.

Raittia ei ole mahdollista aidata satama-alueella. Aitaaminen estää satamatoimintojen järjestämisen ja niille pääsyn.

9. Lahden kaupunginmuseo/Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

- Lausunnon perusteella Kahvisaaren huvila on varustettu suojelumerkinnällä (sr) ja pihapiiri merkinnällä, alue, jota on hoidettava niin, että maiseman luonne ei oleellisesti muutu (sp).

Maankäyttösopimus

Asemakaavan muutos vaatii ei vaadi maankäyttösopimusta, koska alue on kaupungin omistuksessa.

Aiempi käsittely lautakunnassa

Kaupunkiympäristölautakunta käsitteli asiaa 27.1.2022 § 11. Asian esittelijän, suunnittelujohtaja Petri Honkasen päätösehdotus oli seuraava:

“Lautakunta päättää hyväksyä asemakaavan muutosehdotuksen A-2769 sekä tonttijako-/tonttijaonmuutosehdotukset nro M-22-9, M-22-10 ja M-22-11 asetettavaksi julkisesti nähtäville.

Mikäli mahdolliset muistutukset eivät anna muuhun aihetta, lautakunta esittää, että kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy asemakaavan muutosehdotuksen A-2769, jolla muodostuu Lahden kaupungin Niemen (4.) kaupunginosan korttelin 4302 tontti 6, korttelin 4304 tontit 4, 5 ja 6, korttelin 4305 tontit 3, 5, 10 ja 11 sekä venesatama-, vesi-, puisto-, erityis- ja katualue,

Mukkulan (7.) kaupunginosan katualue, Jalkarannan (33.) kaupunginosan vesialue.”

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Kaavehdotuksesta saadut lausunnot ja muistutukset

Asemakaavan muutosehdotus A-2769 on ollut maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyssä järjestyksessä julkisesti nähtävillä 10.2.-14.3.2022. Ehdotuksesta jätettiin viisi lausuntoa ja kaksi muistutusta. Lausunnon jättivät Päijät-Hämeen liitto, Lahden museot/Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo, Lahden ympäristöterveys, Telia Finland Oyj ja Hämeen Ely.keskus. Muistutuksen jättivät Pohjoinen kumppanuuspöytä ja Vesisamoilijat ry:n hallitus.

Lausuntojen ja muistutusten pääsisältö oli seuraava:

Päijät-Hämeen liitto esitti launnossaan, että asemakaavan toteuttaminen edistää maakuntakaavan tavoitteita kehittämällä Niemen alueen satamapalveluita, matkailua ja alueen yleistä virkistyskäyttöä.

Lahden museot/Päijät-Hämeen vastuualuemuseo esitti Kahvisaaren huvilarakennuksen suojelumerkintää (sr) täydennettäväksi seuraavalla tavalla: ”Suojeltava rakennus, historiallisesti arvokas ja ympäristön kannalta tärkeä rakennus, jonka ominaispiirteet tulee korjaus- ja muutostöissä säilyttää.”

Hämeen Ely-keskus esitti, että Kahvisaaren huvilan suojelumerkintää tarkennetaan kaavamääräyksellä niin, että se riittävällä tarkkuudella ohjaa jatkosuunnittelua. Kaava-alueen nykyinen ja tuleva hulevesien hallinta jää kaavaselostuksen osalta epäselväksi. Selostusta esitettiin tältä osin täydennettäväksi.

Lahden ympäristöterveydellä ja Telia Finland Oyj:llä ei ollut huomautettavaa.

Muistutukset

1. Pohjoinen kumppanuuspöytä

Toteaa, että kaavaehdotuksella on pyritty kehittämään Niemen sataman palveluita ja edistämään asukkaiden viihtyvyyttä ja vapaa-ajan viettoa paremmaksi. Pyytää huomioimaan polkupyörien säilytysmahdollisuudet.

2. Lahden Vesisamoilijat ry:n hallitus

Vesisamoilijat ry on toiminut vuodesta 1964 asti Kahvisaarella vuokralla kaupungin kiinteistössä. Yhdistys on rakentanut saareen mm. kalustovajoja sekä saunan, joka on aktiivisessa vuokratyössä. Kahvisaari toimii seuran ja laajemmin ottaen melontaa harrastavien virkistys- ja retkeilytoiminnan keskuksena. Seura ylläpitää saarella myös Suomen melontamuseota, joka on pohjoismaiden ainoa melontaan keskittynyt museo, joka avattiin vuonna 2008. Vaikka Vesisamoilijat ovat vuokranneet Kahvisaaren rakennukset melontateemaiseen käyttöön, on Kahvisaari ja sen maa-alueet kuitenkin kaupunkilaisten vapaassa virkistyskäytössä.

- Kahvisaaren aluetta tulee kehittää ja mahdollistaa alla olevia toimenpiteitä
- mahdollistaa edelleen melonnan virkistys- ja retkeilytoiminnan kehittäminen, joka tuottaa osaltaan myös matkailutuloja seutukunnalle
- mahdollistaa terveysvalvonnan vaatimukset täyttävän pienimuotoisen kesäkahvion ylläpitomahdollisuus

- saunatoimintojen laajentamisen mahdollisuus nykyisen ollessa riittämätön
- nykyisen nuotiopaikan näkyminen kaavamerkinnöissä
- kalustovajan läheisyyteen kanoottien vuokrausta varten esim verkkoseinillä oleva lukittu, katettu melontakaluston vuokrauspiste, joka mahdollistaa kanoottien vuokrauksen ja noudon itsenäisesti digitaalisen järjestelmän avulla.
- kiinnittää huomiota aallonmurtajatiehen ja sen ylläpitoon

Vastineet

Ely-keskuksen lausunnon perusteella

- selostukseen on täydennetty alueen nykyisen ja tulevan hulevesien hallinnan kuvausta
- hulevesien hallinnan kaavamääräysmerkintöjä on tarkistettu kaavakarttaan (hv)
- Päijät-Hämeen vastuualuemuseon muistutuksen perusteella Kahvisaaren ympäristön ja päärakennuksen suojelumerkintää on täydennetty (sr-1) (sp)

Pohjoisen kumppanuuspöydän muistutuksen perusteella kaavakarttaan on lisätty polkupyörien säilytyspaikkojen kaavamääräys.

Vesisamoilijat ry:n muistutuksen perusteella

- Kahvisaaren saunatoimintojen kehittäminen mahdollistetaan. Polttoaineen jakeluun tarvittavien tilojen rakennusala on muutettu saunan rakennusalaksi. Kaavamääräystekstiä on tarkistettu

suojelurakennuksen ympäristöön sovittamisen perusteella.

Rakennus tulee liittää kunnalliseen vesi- ja viemäriverkostoon. (sa-1)

- kaavamääräykset mahdollistavat kesäkioskin ja nuotiopaikan ja melontakaluston vuokrauspisteen toteuttamisen. (sp-1) (sp-2) (nu)
- aallonmurtajan tien kunto ja ylläpito ei ole kaava-asia, vaan kuuluu satama-alueiden hoitoon ja ylläpitoon.
- kaavaselostus- ja seurantalomake on korjattu näiltä osin

Kaavaan tehdyt muutokset

Kaavaehdotuksen nähtävillä olon jälkeen kaavakarttaan on tehty seuraavat muutokset:

- selostukseen on täydennetty alueen nykyisen ja tulevan hulevesien hallinnan kuvausta
- hulevesien hallintaa koskevia kaavamääräysmerkintöjä on tarkistettu kaavakarttaan. (hv) (hu) (is)
- aitausmääräyksiä on tarkistettu sekä Joutjoen suun huoltoalueen mahdollistavaa merkintää (et-1)
- Kahvisaaren ympäristön ja päärakennuksen suojelumerkintää on täydennetty (sr-1) (sp).
- Kahvisaaren polttoaineen jakelun (lh) rakennusala on muutettu saunan rakennusosalaksi. Kaavamääräystekstiä on tarkistettu suojelurakennuksen ympäristöön sovittamisen perusteella. Rakennus tulee liittää kunnalliseen vesi- ja viemäriverkostoon. (sa-1).

- kaavan on lisätty kaavamääräysmerkinnät, jotka mahdollistavat kesäkioskin ja nuotiopaikan ja melontakaluston vuokrauspisteen toteuttamisen. (sp-1) (sp-2) (nu)
- kaavaselostus- ja seurantalomake on korjattu näiltä osin
- Korttelin 4305 tontin 10 kaavamääräyksiä ja tehokkuutta ja rakentamista kahteen tasoon on tarkistettu. (e=0,4) (1/50% II/50%)
- Sataman eteläosaa ja rantaraitin sijaintia on tarkistettu suunnittelussa olevan yleissuunnitelman perusteella.

Selostus ja seurantalomake on korjattu näiltä osin. Muutosten vähäisyyden vuoksi kaavaehdotusta ei ole tarpeellista asettaa uudelleen nähtäville.

Tehtyjen tarkistusten jälkeen kaavan tunnus on A-2769a.

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle, asemakaavat

Toimenpiteet

Kv: ote pöytäkirjasta ilman liitteitä muistutuksen tekijöille pohjoinen kumppanuuspöytä (tarja.sarajarvi@lahti.fi), Vesisamoilijat ry:n hallitus (pj@vesisamoilijat.fi), ote pöytäkirjasta ilman liitteitä Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys ry (phly@phly.fi), sähköinen tiedoksianto Hämeen ELY –keskukselle.

Lainvoimaisuuskysely Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta.

Lainvoimaiseksi tulon jälkeen: kuulutus,

sähköisesti:

kuulutus Hämeen ELY -keskus, kuulutus + kartta Hämeen
Maanmittauslaitos, kuulutus + kartta Päijät-Hämeen liitto,
kuulutus + kartta kaupunkiympäristön palvelualueen kaupunkisuunnittelu

Liitteet

- A-2769a Ehdotuskartta KV
- A-2769a Kaavaselostus ja seurantalomake KV
- A-2769a Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) KV
- A-2769a Tonttijakokartat KV
- A-2769a Havainnekuva KV
- A-2769a Luonnosvaiheen lausunnot KV
- A-2769a Luonnosvaiheen mielipiteet KV
- A-2769a Ehdotusvaiheen lausunnot KV
- A-2769a Muistutukset KV
- A-2769a Liikenneselvitys 2022 KV
- A-2769a Liikenneselvitys Erikoiskuljetusreittien tilavaraukset 2019 KV
- A-2769a Aluehallintoviraston vesilain mukainen lupapäätös 2018 KV
- A-2769a Maisematarkastelu 2021 KV
- A-2769a Luontoselvitys 2021 KV

Valtuustoaloite: Työoikeusosaamisen varmistaminen

3065/00.01.01.03/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Henkilöstöjohtaja Mira Keitaanranta p. 050 559 4065

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tässä yhteydessä tullut riittävästi selvitettyksi.

Käsittely

Keskustelun kuluessa valtuutettu Elisa Lientola teki seuraavan Vasemmistoliiton Lahden valtuustoryhmän palautusesityksen:

”Aloite palautetaan valmisteluun niin, että vastaus kuvaa valmiudet toimia vastuullisesti ja perusoikeuksia loukkaamatta työtaistelutilanteessa.”

Ehdotusta kannatettiin.

Julistettuaan keskustelun asian palauttamisen osalta päättyneeksi puheenjohtaja totesi, että valtuutettu Lientola mm. valtuutettu Heromaa-Karjalaisen kannattamana oli tehnyt edellä mainitun kannatetun palautusehdotuksen. Puheenjohtajan selostus hyväksyttiin.

Tämän jälkeen puheenjohtaja esitti äänestettäväksi siten, että ne, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista äänestävät jaa ja ne, jotka kannattavat valtuutettu Lientolan palautusehdotusta, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritetussa äänestyksessä todettiin, että asian käsittelyn jatkamista kannatti 37 valtuutettua ja valtuutettu Lientolan palautusehdotusta 22 valtuutettua. Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä: Liite 1 75 §.

Näin ollen kaupunginvaltuusto päätti jatkaa asian käsittelyä.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 13.06.2022

§ 247

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tässä yhteydessä tullut riittävästi selvitettyksi."

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä ym. 23.5.2022:

”Valtuustoaloite työoikeusosaamisen varmistamisesta

Lahden kaupungin esihenkilöinä toimivat on koulutettava työtaisteluoikeuksista ja työehtosopimuksista.

Kevään aikana useat julkisen alan työntekijäryhmät järjestivät laillisia lakkoja sekä ylityö- ja vuoronvaihtokieltoja. Työntekijöillä on järjestäytymisvapaus, eikä sitä saa työnantaja loukata.

Useissa kunnissa on lakkojen alla toimittu epäasiallisesti lakon suhteen. Kuntien työntekijät ovat kertoneet painostuksesta ja lakkojen murtamistyryyksistä, minkä lisäksi työntekijöiden perusoikeuksia on kyseenalaistettu. Lakkoon jäämisestä on kyselyt etukäteen ja uhkailtu seurauksista lakkoon jäämisestä. Lakkokevät on paljastanut merkittäviä puutteita kuntien työoikeudellisessa osaamisessa.

Jotta näin ei tapahtuisi Lahdessa, vaan olemme hyvän ja vastuullisesti toimiva työnantaja, esitämme, että jokainen Lahden kaupungin esihenkilötehtävissä työskentelevä koulutetaan työntekijöiden työtaisteluoikeuksista, työehtosopimuksista ja työelämän perusoikeuksista.

Esitämme myös, että Lahden kaupunki varmistaa laajojen lakkojen varalta lakkojen aikaisen viestinnän koordinoinnin mallin työntekijöiden ja asukkaiden suuntaan, jotta kaikkien saama tieto on yhdenmukaista ja asiallista tilanteen joskus konkretisoituessa.”

Lahden kaupungin esimiehiä perehdytetään työntajatoimintaan henkilöstöpalvelujen toimesta. Henkilöstöpalvelut toteuttaa tarvittavia

koulutuksia työnantajan ja työntekijöiden oikeuksista ja velvollisuuksista. Henkilöstöllä on myös käytössään verkko-oppimisympäristö, jossa on jatkuvasti saatavilla videoita ja webinaareja myös työoikeudellisista aiheista.

Lahden kaupungin hallintosäännön mukaan toimintaohjeet henkilöstöasioissa sekä virka- ja työehtosopimusten sekä muiden henkilöstöä koskevien sopimusten ja määräysten soveltamisohjeet antaa henkilöstöjohtaja. Tällöin myös mahdollisessa työtaistelutilanteessa henkilöstöä koskevat toimintaohjeet antaa henkilöstöjohtaja. Esihenkilöiden tehtävänä on johtaa omaa substanssialaa soveltaen annettuja henkilöstöohjeita. Epäselvissä tilanteissa tulee aina ottaa yhteys henkilöstöpalveluihin. Henkilöstöpalvelut toimii tiiviissä yhteistyössä kaupungin lakimiesten kanssa. Lisäksi henkilöstöjohtajalla on oikeustieteellinen koulutus. Näillä toimilla varmistetaan työoikeudellisten oikeuksien ja velvollisuuksien ohjeistaminen myös työtaistelutilanteessa.

Poikkeuksellisissa tilanteissa viestintä on keskitettyä ja suunnitelmallista. Kaupungilla on olemassa selkeä ohjeistus, miten kriisiviestintää eli tehostettua viestintää toteutetaan poikkeavassa tilanteessa.

Kriisiviestinnän tavoitteena on välittää oikeaa ja riittävää tietoa sitä tarvitseville. Lahden kaupungin viestintä poikkeustilanteessa on avointa, luotettavaa ja aktiivista. Viestinnän määrä suhteutetaan tilanteen vakavuuteen, ja poikkeustilanteesta kerrotaan nopeasti, riittävästi ja täsmällisesti olennainen tieto. Tehostetun viestinnän käynnistämisestä päättää viestintäjohtaja.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Kaupunginvaltuusto

Pöytäkirja

nro 6

Toimenpiteet

-

Liitteet

Valtuustoaloite Työoikeusosaamisen varmistaminen_peatetty

Äänestysluettelo KV 5.9.2022 § 75 Liite 1

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 6

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 05.09.2022

§ 76

Valtuustoaloite: Paavolan terveysaseman purkaminen ja väliaikaisen lähiliikuntapaikan toteutus tontille

981/00.01.01.03/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kaupunginpuutarhuri Kirsi Kujala p. 050 559 4186

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tässä yhteydessä tullut riittävästi selvitetyksi.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 20.06.2022

§ 263

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tässä yhteydessä tullut riittävästi selvitettyksi."

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 15.06.2022

§ 92

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Suunnittelujohtaja Honkanen Petri

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosassa esitetyn todeten, että alueelle tehdään kevyehkö väliaikainen virkistysalue, mutta mittavia väliaikaisrakenteita ei ole tarkoituksenmukaista toteuttaa valtuustoaloitteessa esitetylle alueelle johtuen korttelin tulevista rakennushankkeista.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Kaupunginhallitus päätti 14.3.2022 (102 §) palauttaa asian uudelleen valmisteluun. Samaisen päätöksen kaupunginhallitus oli tehnyt 1.2.2021 (54 §).

Lahden sosiaalidemokraattien valtuustoryhmä on elokuussa 2020 jättänyt valtuustoaloitteen, jossa esitetään vanhan terveysasemarakennuksen purkamista ja väliaikaisen lähiliikuntapaikan toteuttamista tontille. Terveystalo on nyt purettu ja tontin omistava Lahden Terveystalo Oy on siirtynyt kokonaisuudessaan kaupungin omistukseen.

Ajatus lähiliikunnan mahdollisuuksien lisäämiseksi keskustassa on hyvä. Tällä tontilla väliaikainen ratkaisu voi jäädä lyhytaikaiseksi, koska kaavamuutos on valmistumisvaiheessa ja uuden rakentamisen on mahdollista alkaa 2023-24. Lisäksi viereisen Kelan talon tuleva purkaminen sekä samassa korttelissa olevien Luhdan talojen purkaminen ja alueen uudisrakentaminen aiheuttavat melua ja pölyä myös tälle tontille. Luhdan tontilla purkaminen voi alkaa jo lähikuukausina. Asukkaiden ja keskustassa asioivien ulkoliikkumisen mahdollisuuksia voidaan kehittää pitkäjänteisesti ja kestävästi parhaiten rakentamalla liikuntapaikkoja kaavoituksessa niille osoitetuille paikoille.

Väliaikaisen virkistysalueen toteuttaminen

Käytyjen keskustelujen perusteella on kaupunkiympäristön palvelualue aloittanut kesäkuussa 2022 väliaikaisen virkistysalueen toteuttamisen tontille. Alueen Kirkkokadun puoleiseen osaan tehdään oleskelu- ja kuntoilupaikka. Noin 30 x 50 metrin suuruiselle alueelle levitetään kivituhka mahdollistamaan esteetön liikkuminen. Viereisen rakennuksen seinustalle, jossa on kasvualustaa, kylvetään 5 metrin levyiselle alueelle kukkaniitty 50 metrin matkalle.

Kirkkokadun ja Kauppakadun kulmaan tuodaan kolme omistajatonta poistovenettä, joihin istutetaan ja kylvetään kesäkukkia juhannukseen 2022 mennessä. Aluetta rajataan lisäksi puunrungoilla, joita on saatu kaupungin viheralueilta rakentamisen tieltä poistetuista puista. Alueelle on tilattu

paikallisen toimijan kuntoiluvälineryhmä, joka saadaan heinäkuussa 2022 ja pinta-asennetaan paikalle turva-alustoineen. Näin asennetut välineet voidaan myöhemmin siirtää toiseen kohteeseen. Väliaikainen virkistysalue puretaan, kun alueen rakentamiseen liittyvät toimenpiteet sitä edellyttävät. Laitteita ja rakenteita voidaan käyttää jatkossa vastaavassa väliaikaiskäytössä.

Toteutuskustannukset ovat kesän 2022 osalta noin 25 000 – 30 000 €. Mikäli alueen purku- ja rakennustyöt eivät aiheuta esteitä, niin tilapäistä virkistysaluetta on mahdollista laajentaa keväällä 2023 tontin muihin osiin ottaen huomioon tältä kesältä kertyvät kokemukset alueen käytöstä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: -

Liitteet

Valtuustoaloite 31.8.2020_peatetty

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 6

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 05.09.2022

§ 77

Valtuustoaloite: läkkäille yhteisöllinen tila Mukkulan kaupunginosaan

8496/00.01.01.03/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Erityisasiantuntija Päivi Pitkänen p. 044 482 0590

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitetyksi.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 20.06.2022

§ 264

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.”

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 15.06.2022

§ 53

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta päättää antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosan mukaisen lausunnon.

Perusteluosa

Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä 13.12.2021:

”Mukkulan kaupunginosassa asuu runsaasti iäkkäitä ihmisiä, jotka kaipaisivat yhteisöllisiä tiloja. Tiloja tarvittaisiin harrastamiseen sekä toinen toistensa vapaamuotoiseen tai ohjelmalliseen tapaamiseen. Yhteisöllinen toiminta lisäisi iäkkäiden ihmisten elämänlaatua ja pitäisi yllä toimintakykyä.

Mukkulaan on suunnitteilla monitoimitalo, jonka yhteyteen yhteisölliset tilat esimerkiksi voitaisiin rakentaa. Monitoimitaloon on jo tulossa tilat perusopetuksen ylä- ja alaluokille, nuorisotoimelle, varhaiskasvatukselle ja

kirjastolle. Esitämme, että kaupunki selvittää yhteisöllisten tilojen parhaan toteutustavan ja lähtee toteuttamaan hanketta Mukkulaan. Toimintaa tiloissa voitaisiin järjestää niin kaupungin omana toimintana kuin kolmannen sektorin toimesta.”

Vastine valtuustoaloitteeseen

Aloitteen valmisteluun liittyen osallisuuden ja hyvinvoinnin palveluyksikkö kutsui yhteiseen valmisteluun Mukkulan alueella toimivia yhdistyksiä, joilla on myös ikääntyneille suunnattua toimintaa (Mukkulan Toimari, Mukkulan Puuhapirtti, Lahden Lähimmäispalvelu). Lisäksi mukaan kutsuttiin seurakuntayhtymän sekä Mukkulan kirjaston edustajat. Tavoitteena oli saada käsitys mitä ikääntyneille suunnattua toimintaa Mukkulassa on ja miten toimintaa voidaan edelleen kehittää eri toimijoiden yhteistyönä (kaupunki, seurakunta, yhdistykset).

Yhteisissä palavereissa on todettu, että Mukkulan alueella on ikääntyneille tarjolla yhteisöllisiä tiloja sekä monipuolista toimintaa eri toimijoiden toteuttamana. Haasteena onkin, että miten toiminnasta saadaan välitettyä tietoa ikääntyneille ja miten eri toimijoiden yhteistyötä voidaan kehittää ja edelleen tiivistää. Tähän liittyen eri toimijat suunnittelevat lokakuun Vanhustenviikolle yhteistä tapahtumaa Mukkulan Toimarille, jossa kaupunki, seurakuntayhtymä ja yhdistykset esittelevät Mukkulassa olevaa toimintaansa.

Lahden Tilakeskuksesta on saatu tieto, että Mukkulan monitoimitalon on tarkoitus valmistua kesällä 2027. Vuodet 2023-2024 ovat hankesuunnittelu- ja suunnittelu-aikaa, jolloin kuullaan ja osallistetaan laajasti eri sidosryhmiä.

Monitoimitalojen perusajatuksena on, että kaikki tilat ovat laajasti käytettävissä silloin, kun niitä ei varsinaiseen käyttötarkoitukseensa tarvita. Koska kysymyksessä ovat isot rakennukset, tiloja on järjestettävissä ilman,

että niitä erikseen nimetään millekään tietylle ryhmälle. Käytännössä ei siis ole kysymys niinkään tilojen suunnittelusta, vaan monitoimitalon käytännön järjestelyistä ja sovitusta hallinnollisista menettelytavoista.

Yhteenvedona voidaan todeta, että ikääntyneiden yhteisöllistä toimintaa voidaan lähteä kehittämään nyt eri toimijoiden yhteistyönä jo olemassa olevissa tiloissa. Mukkulan monitoimitalo tuo valmistuttuaan lisänsä alueen tiloihin ja sen suunnitteluajana on tärkeää saada tietoa tilatarpeista eri sidosryhmiltä esim. vanhusneuvosto, yhdistykset, alueen asukkaat. Sinällään on perusteltua, että yhteisölliset tilat eivät ole pelkästään kohdistettu tietyille ikäryhmälle vaan, että ne ovat mahdollisimman laajasti käytössä tarjoten mahdollisuuden myös eri-ikäisten kohtaamiselle. Kaupunki tukee yhdistyksiä vuosiavustuksilla, joilla on osin mahdollista ylläpitää esim. ikääntyneiden toimintaan suunnattuja tiloja. Käynnistetyllä yhteistyöllä voidaan yhdistää ja hyödyntää eri toimijoiden voimavaroja esim. tilojen ja toiminnan suhteen. Mukkulan monitalon suunnittelun edetessä voidaan suunnitella myös sinne soveltuviin tiloihin yhteisöllistä toimintaa ikääntyneille.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: -

Liitteet

Valtuustoaloite läkkäille yhteisöllinen tila Mukkulan kaupunginosaan

Hallintosäännön muuttaminen

1042/00.01.01.00/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kaupunginlakimies Pekka Virkkunen p. 044 4163072

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto päättää muuttaa hallintosääntöä perusteluosassa kerrotuin tavoin niin, että kaupunkiympäristön palvelualueita koskeva muutos tulee voimaan 18.9.2022 ja muut muutokset heti pöytäkirjantarkastuksen jälkeen ja samalla kaupunginvaltuusto hyväksyy Lahden seudun jätelautakunnan yhteistoimintasopimuksen 18.9.2022 alkaen.

Käsittely

Keskustelun kuluessa valtuutettu Vaara teki seuraavan muutosesityksen:
"Esitän, että valtuusto muuttaa 78 §:ssä Hallintosääntöön tehtävän muutosesityksen Kaupunginvaltuustoa koskevien sääntöjen I luvun yleiset määräykset 10 § 1 momentti koskien valtuustokysymyksen tekijöiden määrää ja säilyttää pykälän ennallaan."

Ehdotusta kannatettiin.

Keskustelun kuluessa valtuutettu Pykäläinen teki seuraavan Liike Nyt Lahti valtuustoryhmän muutosesityksen:

”Kaupunginvaltuustoa koskevien sääntöjen I luvun yleiset määräykset 10 § 1 momentti

Esitetään seuraavaa muutosta:

10 § Kaupunginhallitukselle osoitettava kysymys

~~Valtuutettu~~ Vähintään 10 valtuutettua voi tehdä kaupunginhallitukselle osoitetun kirjallisen kysymyksen kunnan toimintaa, hallintoa tai talouden hoitoa koskevasta asiasta. Kysymys on toimitettava kirjallisena ~~konsernipalveluihin~~ kaupungin kirjaamoon.”

Ehdotusta kannatettiin.

Julistettuaan keskustelun päättyneeksi puheenjohtaja totesi, että keskustelun aikana oli tehty kaksi pohjaehdotuksesta poikkeavaa muutosehdotusta. Valtuutettu Vaara oli mm. valtuutettu Tapiolan kannattamana tehnyt edellä mainitun kannatetun muutosehdotuksen ja valtuutettu Pykäläinen oli valtuutettu Liukkosen kannattamana tehnyt edellä mainitun kannatetun muutosehdotuksen. Puheenjohtajan selostus hyväksyttiin.

Puheenjohtaja esitti äänestettäväksi siten, että ne, jotka kannattavat valtuutettu Pykäläisen muutosehdotusta, äänestävät jaa, ja ne, jotka kannattavat valtuutettu Vaaran muutosehdotusta, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritetussa äänestyksessä todettiin, että valtuutettu Pykäläisen muutosehdotusta kannatti 22 valtuutettua ja valtuutettu Vaaran muutosehdotusta kannatti 15 valtuutettua 22 valtuutetun äänestäessä tyhjää. Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä: Liite 1 78 §.

Äänestyksen myötä kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Pykäläisen muutosehdotuksen asetettavaksi kaupunginhallituksen ehdotusta vastaan.

Tämän jälkeen puheenjohtaja esitti äänestettäväksi siten, että ne, jotka kannattavat kaupunginhallituksen ehdotusta, äänestävät jaa, ja ne, jotka kannattavat valtuutettu Pykäläisen muutosehdotusta, äänestävät ei.

Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritetussa äänestyksessä todettiin, että kaupunginhallituksen ehdotusta kannatti 41 valtuutettua ja valtuutettu Pykäläisen muutosehdotusta yhdeksän valtuutettua yhdeksän valtuutetun äänestäessä tyhjää.

Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä: Liite 2 78 §

Puheenjohtaja totesi kaupunginvaltuuston hyväksyneen kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 08.08.2022

§ 279

Päätös

Asian käsittelyn yhteydessä jäsen Erkki Nieminen teki muutosehdotuksen: poistetaan kohta "kaupunginhallitukselle osoitettava kysymys." Muutosta ei kannatettu, joten se raukesi.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto päättää muuttaa hallintosääntöä perusteluosassa kerrotuin tavoin niin, että kaupunkiympäristön palvelualueita koskeva muutos tulee voimaan 18.9.2022 ja muut muutokset heti pöytäkirjantarkastuksen jälkeen ja samalla kaupunginvaltuusto hyväksyy Lahden seudun jätelautakunnan yhteistoimintasopimuksen 18.9.2022 alkaen."

Perusteluosa

Kaupunginvaltuustoa koskevien sääntöjen I luvun yleiset määräykset 10

§ 1 momentti

Esitetään seuraavaa muutosta:

10 § Kaupunginhallitukselle osoitettava kysymys

Valtuutettu Vähintään 14 valtuutettua voi tehdä kaupunginhallitukselle osoitetun kirjallisen kysymyksen kunnan toimintaa, hallintoa tai talouden hoitoa koskevasta asiasta. Kysymys on toimitettava kirjallisena **konsernipalveluihin kaupungin kirjaamoon.**

Perustelut:

Kuntalaissa (410/2015) säädetään, että hallintosäännössä on annettava tarpeelliset määräykset valtuutetun aloitteen käsittelystä. Kuntaliiton kunnille laatimassa hallintosääntömallissa todetaan, että määräykset voivat koskea mm. ennen varsinaista valmistelua valtuustossa käytävää lähetekeskustelua sekä aloitteiden seuranta. Valtuutettujen tietojensaantioikeuden edistämiseksi hallintosääntöön voidaan ottaa määräykset kunnanhallitukselle osoitettavista kysymyksistä ja valtuuston kokouksen ulkopuolella pidettävistä valtuuston kyselytunneista.

Kaupunginhallitukselle esitettävä kysymys (valtuustokysymys) eroaa aloitteesta siltä osin, että siihen vastaamiselle on määräaika ja se voi johtaa tilapäisen valiokunnan perustamiseen selvittämään asiaa tarkemmin. Kuntaliiton hallintosääntömallin mukaan kaupunginhallitukselle esitettävän kysymyksen voi tehdä "vähintään neljäsosa valtuutetuista voi tehdä kunnanhallitukselle kirjallisen kysymyksen kunnan toiminnasta ja hallinnosta." Tällä rajauksella korostetaan kysymyksen erityisyyttä ja että kysymyksen tekijöinä on riittävä määrä mahdollisen tilapäisen valiokunnan perustamiseksi tarvittavaan aloitteeseen.

Valtuustoryhmien puheenjohtajatoimikunnan ehdotuksesta kaupunki ottaa valtuustoinfojen yhteydessä käyttöön ns. valtuuston kyselytunnin. Tästä on olemassa määräykset voimassa olevassa hallintosäännössä. Valtuutetulla on oikeus esittää kaupunginhallituksen puheenjohtajalle, kaupunginjohtajalle sekä kullekin palvelualuejohtajalle hänen omalla toimialallaan kyselytunnilla vastattavaksi lyhyitä, kulloinkin yhteen asiaan kohdistuvia kyselyjä kaupungin hallinnon ja talouden hoitoa koskevista asioista. Kysely on kirjallisena toimitettava konsernipalveluiden kirjaamoon viimeistään viikkoa ennen valtuuston kokousta.

Hallintosäännön yleisen osan henkilöstötaulukko

Taulukkoon esitetään seuraavaa muutosta:

Tehtävä	Päätösvalta			
	KV	KH	Lautakunta	Viranhaltija
Ehdollisen virkavaalin vahvistaminen/viranhoitomääräys, kun ehdon täyttävä asiakirja (lääkärintlausunto terveydellisiä edellytyksiä koskevat tiedot, rikosrekisteriote) on toimitettu				

<ul style="list-style-type: none"> • valtuuston suorittama vaali • muu toimielin tai viranhaltija on virkaan ottaja 		X		Virkaan ottava viranomainen
---	--	----------	--	-----------------------------

Perustelut:

Laki kunnallisesta viranhaltijasta ei velvoita toimittamaan tässä tilanteessa lääkärintodistusta, vaan henkilön tulee antaa viranomaisen pyynnöstä tehtävän hoidon terveydellisiä edellytyksiä koskevat tiedot.

Taulukkoon esitetään seuraavaa muutosta:

Tehtävä	Päätösvalta			
	KV	KH	Lautakunta	Viranhaltija
<p>Virkatehtävien/virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen KVhL 23 § (ei koske työjohto-oikeutta eikä uuden viran perustamiseen verrattavaa virkatehtävien muuttamista)</p> <ul style="list-style-type: none"> • konsernipalvelujohtaja, palvelualuejohtaja ja viestintäpalvelujen elinvoima- ja kilpailukykypalveluiden sekä osallisuus- ja hyvinvointipalveluiden henkilökunta • muut virat 				<p>Kaupunginjohtaja</p> <p>Palvelualuejohtaja, tarkastusjohtaja tai KH:n alaisen taseyksikön johtaja</p>

Perustelut:

Taulukko on vanhan organisaation mukainen ja korjauksilla se päivitetään nykyisen organisaation mukaiseksi.

Kaupunkiympäristön palvelualueita koskevat erillissäännöt

Sääntöön esitetään seuraavat muutokset:

1 § 3 mom: Edelleen palvelualue hoitaa Asikkalan, Heinolan, Hollolan, Kärkölän, Lahden, Myrskylän, Orimattilan, Padasjoen ja Pukkilan ja Sysmän muodostaman alueen jätehuoltoviranomaiselle kuuluvat tehtävät.

6 §:n1 mom: Lahden seudun jätelautakunta toimii Lahden, Heinolan, Hollolan, Orimattilan, Asikkalan, Padasjoen, Sysmän, Pukkilan, Myrskylän ja Kärkölän muodostaman alueen jätehuoltoviranomaisena.

Taulukko kohdassa "Jäteasiat":

Kunnan jätehuoltoviranomainen (Lahti, Asikkala, Heinola, Hollola, Kärkölä, Myrskylä, Orimattila, Padasjoki ja Pukkila ja Sysmä)

Perustelut: Sysmä on eronnut jätelautakunnasta 17.9.2022 alkaen. Jätelautakunta on 12.5.2022 kokouksessaan § 15 esittänyt Lahden kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että hallintosääntöä muutetaan vastaamaan lautakuntasopimusta.

Sivistyksen palvelualueita koskevat erillissäännöt

Taulukkoon ehdotetaan seuraavaa lisäystä kohtaan
"varhaiskasvatuspalvelut":

Tehtävä	Päätösvalta			
	KV	KH	Lautakunta	Viranhaltija
Päätös tehostetun ja erityisen tuen sekä tukipalvelun antamisesta tai sen purkamisesta palveluyksikön varhaiskasvatuksen osalta				palveluyksikön esimies

Perustelut: Sivistyslautakunta on 14.6.2022 kokouksessaan § 73 esittänyt kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että sivistyksen palvelualueetta koskevia erillissäantöjä täydennetään varhaiskasvatuslain 1.8.2022 voimaan tulevan muutoksen johdosta.

Taulukkoon ehdotetaan seuraavaa lisäystä kohtaan "Osaaminen ja tieto/Sivistyslautakunta"

Tehtävä	Päätösvalta			
	KV	KH	Lautakunta	Viranhaltija
Asettaa lain ammatillisesta koulutuksesta 93 §:ssä tarkoitetun monijäsenisen toimielimen ja päättää tarvittaessa tarkemmin toimielimen toimintatavoista ja päätöksenteosta			X	

Perustelut:

Laki ammatillisesta koulutuksesta 93 § muuttuu 1.8.2022 ja muutos sisältää uuden lakisäätetyn tehtävän kunnille. Säännösmuutoksen jälkeen

rekisteröidyn yhteisön tai säätiön järjestämässä ammatillisessa koulutuksessa olevan oppivelvollisen opiskeluoikeuden peruuttamisesta ja palauttamisesta, määräaikaisesta erottamisesta, asuntolasta erottamisesta sekä opiskeluoikeuden pidättämisestä päättää kyseisen koulutuksen järjestäjän kotipaikan mukaisen kunnan asettama monijäseninen toimielin rehtorin esityksestä.

Lakimuutos edellyttää, että yksityisten ammatillisen koulutuksen järjestäjien kotipaikan mukaisissa kunnissa on jatkossa *kunnan asettama* ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 93 §:ssä tarkoitettu monijäseninen toimielin. Kunta päättää myös toimielimen toimintatavoista ja päätöksenteosta.

Taulukkoon ehdotetaan seuraavaa muutosta kohtaan "kaikkia vastuualueita koskevat asiat".

Tehtävä	Päätösvalta			
	KV	KH	Lautakunta	Viranhaltija
Toimialalle kuuluvien avustusten jakaminen lukuun ottamatta aluejohtokunnalle kuuluvia avustuksia			X	

Perustelut: aluejohtokunta on lakkautettu 1.8.2021 alkaen.

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus

Toimenpiteet

Kv: säädöskokoelma

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 6

Liitteet

Sivistyslautakunnan päätös 14.6.2022 § 73

Lahden seudun jätelautakunnan päätös 12.5.2022 § 15

Yhteistoimintasopimus jätehuoltoviranomaisena toimimisesta 2022

Äänestysluettelo KV 5.9.2022 § 78 Liite 1

Äänestysluettelo KV 5.9.2022 § 78 Liite 2

Vastauksen antaminen kaupunginvaltuustolle tarkastuslautakunnan vuoden 2021 arviointikertomuksen johdosta

637/00.04.00.01/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Elinvoimajohtaja Markus Lankinen, p. 040 701 7328

Työllisyyspalvelujohtaja Taisto Tuominen, p. 044 482 6976

Sivistysjohtaja Tiina Granqvist, p. 050 383 6574

Konserniohjauksen päällikkö Veli-Pekka Ignatius, p. 044 716 1895

Konsernipalvelujohtaja Sari Alm, p. 050 398 5162

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus antaa tarkastuslautakunnan vuodelta 2021 hyväksymän Lahden kaupungin arviointikertomuksen johdosta vastauksenaan kaupunginvaltuustolle jäljempänä perusteluosassa esitetyn.

Kaupunginvaltuusto merkitsee kaupunginhallituksen antaman selvityksen tiedokseen.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 22.08.2022

§ 299

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus antaa tarkastuslautakunnan vuodelta 2021 hyväksymän Lahden kaupungin arviointikertomuksen johdosta vastauksenaan kaupunginvaltuustolle jäljempänä perusteluosassa esitetyn.

Samalla kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee kaupunginhallituksen antaman selvityksen tiedokseen.”

Käsittely

Merkittiin pöytäkirjaan, että perusteluosan kohdasta ’Tavoite 1: jokaiselle lapsella ja nuorella on mahdollisuus itseään kiinnostavaan harrastukseen’ poistettiin seuraava kappale, koska sen sisältö toisti tekstissä jo aiemmin esitetyn:

”Haastattelun perusteella harrastustoiminnan ohjaajat kokivat suurimpana haasteena saada toiminnan pariin ne nuoret, joilla ei tällä hetkellä ole mieluisaa harrastusta. Haastattelussa saatiin kartoitettua harrastamisen esteitä. Näitä olivat mm. raskas koulupäivä ja väsymys sen jälkeen, muulta toiminnalta huomion vievien tietokonepelien pelaaminen, harrastuksiin jäämisen esteenä oleva pitkä koulumatka, yksinäisyys, maahanmuuttajaoppilaiden tarvitsema erityistuki harrastusten löytämiseen. Näiden esteiden purkamiseen on suunniteltu toimenpiteitä.”

Perusteluosa

Kaupunginvaltuusto päätti 23.5.2022 § 52 merkitä tiedokseen tarkastuslautakunnan 10.5.2022/42 § hyväksymän Lahden kaupungin arviointikertomuksen vuodelta 2021.

Samalla kaupunginvaltuusto päätti kehottaa kaupunginhallitusta ryhtymään toimenpiteisiin seuraavien tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa esitettyjen asioiden osalta sekä ilmoittamaan niistä kaupunginvaltuustolle 5.9.2022 mennessä:

- Miten aiotaan varmistaa työllisyyden kuntakokeilun onnistuminen ja mm. edistää aktivointisuunnitelmien laadintaa kuntouttavassa työtoiminnassa,
- Selvitetään lasten ja nuorten harrastustakuun seurantajärjestelmän parantaminen ja tarkoitukseen saadun valtion avustuksen käyttö,
- Selvitetään turvallisuuden parantaminen pääkirjastossa ja mahdollisuus palata omien vahtimestarien käyttöön,
- Miten konserniyhtiöiden hallitusvalinnoissa huomioidaan jatkossa hallitustyöskentelyn jatkuvuuden turvaaminen, jota Hyvä hallinto- ja johtamistapa -ohje edellyttää.

Lausuntopyynnön 1. kohta:

Miten aiotaan varmistaa työllisyyden kuntakokeilun onnistuminen ja mm. edistää aktivointisuunnitelmien laadintaa kuntouttavassa työtoiminnassa

Työllisyyspalvelut:

”Lahden elinvoima- ja työllisyyspalveluilta on pyydetty arviointikertomuksessa lausuntoa työllisyyspalveluiden taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta v. 2021 osalta.

Erityisesti pyydetään arvioimaan, miten aiotaan varmistaa työllisyyden kuntakokeilun onnistuminen ja edistää aktivointisuunnitelmien laadintaa kuntouttavassa työtoiminnassa.

I KOKEILUN ONNISTUMINEN

Kaupungin elinvoima- ja työllisyystyön kärjessä ovat kaupungin kehittäminen kestäväenä ja menestyväenä yritys-, yliopisto- ja tapahtumakaupunkina. Toimintaympäristön lukuisat muutostrendit avaavat myös työllisyyden kuntakokeilulle positiivisen kehityksen mahdollisuuksia.

Merkittävä onnistumisen edellytys on kuntakokeilun henkilöstön vakinaistaminen, ja tämä on tehty 1.8.2022 lukien. Tämä mahdollistaa myös henkilöstön pitkäjänteisemmän osaamisen kehittämisen ja toimintamallien uudistamisen.

Syyskuun alussa käynnistyvä työllisyyspalvelujen vaikuttavuusperusteinen pilotti Bravedo-konserniin kuuluvan Baronan kanssa haetaan uudenlaisia toimintamalleja työmarkkinatuen kuntaosuuden pienentämiseksi ja samalla työmarkkinatukea vähintään 300 päivää saaneiden henkilöiden työllistämiseksi. Pilotin avulla pyritään työllistämään 250 työhaluista ja työkykyistä työtöntä työnhakijaa. Pilotti osaltaan auttaa kehittämään uusia, tehokkaita palvelumalleja myös TE2024-uudistusta ajatellen.

Kuntakokeilu mahdollistaa kaupungin työllisyyspalvelujen kehittymisen ja uudistumisen vastaamaan TE2024 uudistuksen tavoitteita. Kuntakokeilu luo vahvaa pohjaa uudistukselle. Organisaatio ja sen johtamis- ja

asiakaspalvelumallia on uudistettu ja tämä osaltaan edistää onnistumisen edellytyksiä.

Kaupunki kytkee myös kaupunkikonsernin yrityspalvelut vahvasti työllisyysasiakkuuksien palveluprosesseihin. Esimerkiksi Ladec Oy osallistuu jatkossa vahvasti yritysten kasvun esteiden ratkaisemiseen sekä kaupungin työnantajapalveluiden tuottamiseen alueen yrityksille yhdessä kaupungin elinvoima- ja työllisyyspalveluiden kanssa. Uuteen henkilöasiakaspalvelumalliin siirtyminen ja kasvokkaisten tapaamisten lisääntyminen tukee niin kokeilun onnistumista kuin aktivointisuunnitelmien tekoa ja osuvuutta.

Elinkeinoelämää, yritysten kasvua ja sijoittautumista tuetaan vahvassa alueellisessa yhteistyössä. Tämä vaikuttaa laajasti kaupungin vetovoiman ja työllisyyskehityksen parantumiseen ja heijastuu kuntakokeilun onnistumiseen työvoiman kysynnän ja tarjonnan kasvun kautta.

II ASIAKASPALVELUYKSIKÖN UUDET AVAUKSET VUODELLE 2022/2023: TYÖNHAKIJA-ASIAKKAAN VALMENTAVIEN PALVELUIDEN JA TYÖNANTAJAYHTEISTYÖN KEHITTÄMINEN

1) Valmennuksen olemassa olevien hyvien käytäntöjen vahvistaminen, uuden valmennustiimin rakentaminen ja matalan kynnyksen valmentautumisen integrointi omavalmennustiimien työn rinnalle.

Lahden työllisyyspalvelut on uudistamassa voimakkaasti paja- ja valmennustoimintojaan. Työllisyyspalveluissa on erittäin vahvaa, syvällistä osaamista täsmätyökykyisten ja vaikeasti työmarkkinoille sijoittuvien työnhakijoiden työpolkujen edistämiseksi. Jatkossa tämä osaaminen kohdennetaan sekä TYP-työhön että kanavoidaan uudella tavalla paja- ja

tukityöllistämisen tiimin toimintojen ja pajapalvelujen uudelleenrakentumisen kautta.

Tavoitteenamme on rakentaa kuntakokeilussa uusi valmennuspalvelumalli, joka kiinteästi tukee työllisyyden kuntakokeilun viranomaistyötä tekeviä tiimejä. Kyseessä on käsityksemme mukaan valtakunnallisestikin pilotinomainen kehityskohde. Lahden työllisyyspalvelut ei v. 2023 enää toimi kuntouttavan työtoiminnan palveluntuottajana. Olemme luopumassa eri puolille kaupunkia sijoitetusta pajatoiminnoista ja panostamme pajatiimin valmennustoiminnoissa sen toimivimpiin osa-alueisiin: 1) ulkotyöryhmään, joka muun muassa hoitaa ostopalvelusopimuksella kaupungin ulkoilualueitistöjä ja 2) matalan kynnyksen työhönvalmennuksen tiimiin Palvelutori- ja kaupunkiympäristössä sekä avoimilla työmarkkinoilla. Jälkimmäisen osalta kyseessä on uusi tiimi. Olemme vahvistaneet myös esimiestyötä paja- ja tukipalvelutiimissä: tiimillä on päällikkö ja kaksi omia sisäisiä tiimejään johtavaa valmennusesimiestä. Toinen paja- ja tukityötiimin valmennusesimiehistä jatkaa vanhaan tapaan ulkoryhmän vetäjänä, ja toinen ottaa vastuulleen uuden matalan kynnyksen valmennustiimin.

Ulkotyöryhmän merkitys on tärkeä sekä mielekkään, kaupunkia hyödyttävän työpanoksensa takia että tarjotessaan mahdollisuuden sijoittaa kyseiseen ryhmään ns. veloitetyöllistettäviä, eli yli 57- v. työttömiä työnhakijoita, joille kunnalla on velvoite osoittaa palkkatuettu kokoaikainen ja työllistämisehdon täyttävä työllistämisyksikkö. Uuden tiimin keskeistä työroolia tulee puolestaan olemaan omavalmentajien kanssa yhteistyössä toteutettava asiakkaiden luotsaus työhönvalmennuksellisin ottein avoimilla työmarkkinoilla suoritetuissa työkokeilu/palkkatukijaksoissa. Tämä tiimi täydentää omavalmentajien työpanosta asiakastyössä käytännön työelämäyhteistyön osalta tarjoten

valmennuksellisesta lisäresurssia- ja aikaa työkokeilujaksoille ja palkkatukityöllistämiseen etenkin vaikeasti työllistettävien, ikääntyneiden ja osatyökykyisten työnhakijoiden polkujen sujuvoittamiseen kohti työtä. Tiimi voi tukea myös osaltaan aulapalveluitamme Palvelutorilla avustamalla paikan päällä asioivien työttömien työnhakua esimerkiksi opastamalla "kädestä pitäen" asiakaskoneiden käyttöä ja työnhaun rutiineja, joita asiakkaat suorittavat tiloissamme itse asiakaskoneilla.

2) Yritysyhteistyön voimakas kehittäminen

Edellä kuvatun lisäksi kuntakokeilun kokeellisia uusia avauksia edustaa KUNTO-hanke, joka toimii ESR-rahoituksella kuntakokeilun rinnalla, mutta työllisyyspalveluiden itsenäisenä hankkeena. KUNTO raivaa etenkin nuorille työnhakijoille polkuja avoimille työmarkkinoille tiiviillä yrityskontaktoinnilla ja työkykykartoituksilla. Tavoite on, että työkykykoordinaattorien ja yrityskoordinaattorien yhteisen työpanoksen avulla nuoret etenevät suoriin työllistymisiin ja koulutuspoluille, jotka johtavat työllistäviin ammatillisiin ratkaisuihin. KUNTO toimii päivittäisessä kontaktissa nuorten omavalmennustiimin kanssa.

Lisäksi tärkeänä avauksena työnantajayhteistyön suuntaan kuntakokeilun sisälle rekrytoitiin kesällä oma yrityskoordinaattori, joka tekee vastaavaa työtä kuin KUNTO-hankkeen yrityskoordinaattorit, mutta etenkin aikuisen asiakasryhmän ja aikuisten tiimimme kanssa.

KUNTO ja kuntakokeilun yrityskoordinaattori rakentavat myös kunnallista yrityspalvelua (Yrityspiste) osana ETP:n laajempaa toimintaympäristöä. Yrityspisteen tarkoituksena on tarjota yhden numeron ja sähköpostin takaa kohdennetusti tietoa ja ratkaisuja yritysten työvoimatarpeisiin ja tuottaa omavalmentaiien työnhakijareserveistä suoria työvoimatarjouksia niille

yrittäjille, joka ilmaisevat Yrityspisteen yhteydenoton kautta tarpeensa rekrytoida.

III AKTIVOINTISUUNNITELMIEN LISÄÄMINEN JA SEURANTA SEKÄ TYP-TIIMIN IRROTTAMINEN OMAKSI TIIMIKSI KUNTAKOKEILU SISÄLLÄ

Aktivointiehdot täyttävistä asiakkaista tehdään yhteistyöpyyntö (aktivointisuunnitelman laatiminen) PHHYKY:n sosiaalipalveluihin ja pyyntöjen määriä seurataan 1.7.2022 alkaen. Aktivointisuunnitelmien määrää pyritään samalla lisäämään. Aktivointisuunnitelman laatimiseen liittyvistä käytännöistä sovitaan työllisyyspalvelujen ja PHHYKY:n sosiaalipalvelujen kesken.

TYP-toimintamalli pohjautuu vahvaan ja toimivaan yhteistyöhön PHHYKY:n sosiaalipalveluiden, terveydenhuollon, Kelan ja kaupungin työllisyyspalvelujen kesken. Uusi työhönvalmentaja on aloittanut tehtävässään työllisyyspalveluissa 1.6.2022 ja ottanut vastuulleen mm. TYP-asiakkaita. Tällä vahvistetaan monialaisen TYP-palvelun työtä ja vaikuttavuutta; työhönvalmentaja auttaa asiakkaita työllistymiseen tai opiskeluihin hakeutumiseen liittyvissä asioissa. TYP-työtä tekee tällä hetkellä seitsemän omavalmentajaa oman työn ohella, ja kokemuksen mukaan, TYP-asiakkaiden ja verkoston kanssa työskentely edellyttää nykyistä vahvempaa omavalmentajien resurssia. Tavoitteena on rakentaa TYP-tiimi, eli irrottaa/nimetä omavalmentajia TYP-työhön. Tämän mahdollistamiseksi ensi vuodelle on esitetty kaupungin talousarvioon kohdennetusti lisää omavalmentajaresurssia TYP-toiminnan vahvistamiseen.”

Lausuntopyyntön 2. kohta:

Selvitetään lasten ja nuorten harrastustakuun seurantajärjestelmän parantaminen ja tarkoitukseen saadun valtion avustuksen käyttö

Sivistyspalvelut:

”Taustaa

Lahden kaupunki sai opetus- ja kulttuuriministeriöltä avustuksen harrastamisen Suomen mallin pilottiin kevääksi 2021. Pilotissa kerättiin kokemuksia ja käytäntöjä, jotka helpottavat Suomen mallin vakiinnuttamista kuntien pysyväksi toiminnaksi. 87 000 euron hanketta pilotoitiin Kärpäsän, Lähteen, Mukkulan ja Möysän koululla. Lukuvuodelle 2021–2022 Lahti sai Suomen mallin avustusta 300 000 € ja hanke laajeni 26 kouluun.

Harrastamisen Suomen mallissa päätavoitteena on lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisääminen. Tarkoituksena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä. Kohderyhmänä ovat vuosiluokkien 1.–9. ja lisäopetuksen oppilaat. Harrastamisen Suomen mallissa yhdistyvät

- lasten ja nuorten kuuleminen harrastustoiveista
- olemassa olevien hyvien käytäntöjen ja toimintatapojen koordinoiminen
- koulun ja harrastustoimijoiden yhteistyö

Tavoite 1: jokaiselle lapsella ja nuorella on mahdollisuus itseään kiinnostavaan harrastukseen

Tavoitteen toteutumisen lähtökohtana on ollut harrastustoiveiden kuuleminen.

Lasten ja nuorten kuuleminen on toteutettu opetus- ja kulttuuriministeriön koordinoiman koululaiskyselyn avulla. Lisäksi Lahdessa on panostettu nivelvaiheeseen alakoulusta yläkouluun. Neljän koulun pilotin aikana 7.-luokkalaisille tehtyä henkilökohtaista harrastusohjausta laajennettiin toteutettavaksi koko kaupungin alueella syksyllä 2021. Tällöin henkilökohtaiseen harrastusohjaukseen osallistuivat kaikki kaupungin peruskoulujen 7.-luokkalaiset, yhteensä 953 nuorta. Heistä 195 ohjattiin uuden harrastuksen pariin.

Myös jatkossa 7.-luokkalaisten harrastusohjauksessa nuoria haastatellaan henkilökohtaisesti vapaa-ajan vietosta ja harrastustoiveista. Rento kohtaaminen harrastustoiminnan ohjaajan kanssa toteutetaan koulupäivän aikana. Haastatteluissa kiinnitetään erityistä huomiota niihin nuoriin, joilla ei ole harrastusta, ja tuetaan heitä harrastuksen löytämisessä.

Haastattelun yhteydessä on kartoitettu harrastamisen esteitä. Näitä olivat mm. raskas koulupäivä ja väsymys sen jälkeen, muulta toiminnalta huomion vievien tietokonepelien pelaaminen, harrastuksiin jäämisen esteenä oleva pitkä koulumatka, yksinäisyys, maahanmuuttajaoppilaiden tarvitsema erityistuki harrastusten löytämiseen. Näiden esteiden purkamiseen on suunniteltu toimenpiteitä.

Valtaosalla haastatelluista nuorista oli mielekäs harrastus tai tekemistä vapaa-ajalla. Nuorten mukaan korona on vähentänyt harrastuksissa käymistä, ja osalla harrastukset ovat olleet tauolla. Osa nuorista ei osannut sanoa, palaavatko he nykyisen harrastuksen pariin koronatauon jälkeen.

Harrastustoimintaa järjestettiin lukuvuonna 2021–22 koulupäivän yhteydessä 26 koulussa. Taulukossa osallistujien määrä ja osuus kaikista ala-/yläkoulun oppilaista

Harrastusryhmiä koko lukuvuonna	172
Alakouluikäiset toimintaan osallistuneet	1732 /7314 = 24%
Yläkouluikäiset toimintaan osallistuneet	857 /3725 = 23%

Harrastustoimintaa välituntisin yhdeksässä koulussa

Ohjaustunnit koko lukuvuonna	836,5 tuntia
Alakouluikäiset toimintaan osallistuneet	350 /7413 = 5%
Yläkouluikäiset toimintaan osallistuneet	1565/3725 = 42%

Mittarit:

- Koulupäivän yhteydessä toteutettavaan harrastustoimintaan osallistuvien määrän ja osallistumisasteen seuranta lukuvuosittain
- Muun kuin koulun järjestämän harrastuksen piirissä olevien nuorien määrän kartoitus
- Ilman harrastusta olevien nuorten määrän seuranta
- Harrastusohjaukseen osallistuvien nuorten sekä harrastusohjauksen kautta harrastuksiin ohjattujen nuorten määrän seuranta
- Harrastamisen esteiden vähentäminen
- Kulttuuritulkkien kautta tulevien harrastustoimintaan ilmoittautumisten määrän seuranta (maahanmuuttajataustaisten oppilaiden tavoittaminen)
- Vaativan erityisen tuen oppilaiden harrastamisen seuranta

Tavoite 2: lasten ja nuorten harrastustakuu toteutuu eri toimijoiden yhteistyönä ja kaupunkitasoisesti koordinoituna

Koordinoinnilla saatetaan yhteen toiminnan järjestäjät ja harrastusten ulkopuolelle jääneet lapset ja nuoret. Harrastuskoordinaattori käy aktiivista vuoropuhelua harrastustoiminnan eri osapuolten kanssa ja toimii

yhteyshenkilönä harrastusten järjestäjien ja koulujen välillä. Eri toimijoiden yhteistyötä vahvistamalla saadaan resurssit parhaiten hyötykäyttöön ja vältetään päällekkäinen toiminta. Koulukohtaisten harrastussuunnitelmien laadintaan osallistuivat harrastuskoordinaattori, nuorisopalveluiden harrastustoiminnan ohjaajat sekä koulujen rehtorit ja kerhoyhdyskunnat.

Koordinaattori vastaa hankkeen hallinnoinnista, viestinnästä, toiminnan raportoinnista, tilastoinnista ja arvioinnista rahoittajalle ja kaupunkiorganisaatiossa sekä kerää asiakas- ja työntekijäpalautetta toiminnan kehittämiseksi.

Alakouluilla toimintaa toteuttavat pääosin järjestöt, seurakunnat ja yhdistykset. Myös kaupungin omat toimijat tarjoavat erilaisia harrastusmahdollisuuksia. Yläkoulujen toiminnasta vastaa harrastustoiminnan ohjaaja. Harrastustoiminnan ohjaajalla on valmiuksia ohjata yksilöllisesti myös erityistä tukea ja rohkaisua tarvitsevia nuoria.

Mittarit:

- Hankkeen yhteistyötahojen määrän seuranta. Tavoitteena määrän lisääntyminen lukuvuonna 22–23
- Tavoitteen toteutumisen todentaminen toimintatapaa kuvaamalla

Tavoite 3: harrastusmahdollisuudet ovat kaikkien lasten ja nuorten tiedossa

Aiemmin hajallaan ollut tieto tarjolla olevasta harrastustoiminnasta on koottu Harrastelahti.fi-verkkopalveluun. Sivustoa on hankkeen aikana uudistettu lapsia, nuoria ja perheitä paremmin palvelevaksi. Harrastuskoordinaattori toimii sivuston pääkäyttäjänä.

Harrastusohjauksen jatkotoimenpiteenä harrastustoiminnan ohjaaja hyödyntää Wilmaa sopiakseen nuoren kanssa ajan, jolloin sopivia harrastuksia katsotaan yhdessä tai käydä nuoren kanssa kokeilemassa harrastusta.

Kouluterveyskyselyjen yhteydessä yläkoululaisilta kysytään harrastusmahdollisuuksista seuraavasti:

Lahden kaupunki yläkoulujen kouluterveyskyselyt (8. ja 9. lk. 2017 / 2019 / 2021).				
Indikaattorit	Lahti	2017	2019	2021
Kokee, että asuinalueella järjestetään kiinnostavaa vapaa-ajan toimintaa nuorille	Samaa / täysin samaa mieltä	28,70 %	29,10 %	29,70 %
Kokee, että asuinalueella ei ole tarpeeksi oleskelutiloja nuorille	Erimieltä / täysin erimieltä	31,70 %	31,10 %	32 %
Tietää asuinalueen harrastusmahdollisuuksista	Samaa / täysin samaa mieltä	52,30 %	53 %	51,90 %
Kokee harrastuspaikkojen sijaitsevan liian kaukana	Samaa / täysin samaa mieltä	21,80 %	22,20 %	23,20 %
Kokee kiinnostavat harrastukset liian kalliiksi	Samaa / täysin samaa mieltä	22,30 %	22,40 %	22 %
Harrastaa liikuntaa ohjatusti vapaa-ajalla vähintään viikottain	Harrastaa vähintään viikottain	Ei ole	53,90 %	43,20 %

Mittarit:

- harrastelahti.fi-sivuston käyttöasteen seuraaminen ja saatavuuden kehittäminen esim. kieliversiot
- kouluterveyskyselyiden mittarien seuraaminen
- lukumäärä, kuinka monen yläkoulun oppilaiden Wilman lukujärjestyksissä harrastustoiminta näkyvissä (Tällä hetkellä yläkouluista 3/8, viime lukuvuonna 2/8)
- Seuranta, mistä nuoret saavat tiedon harrastustoiminnasta. Tieto saadaan nuorisopalveluiden asiakastytyväisyyskyselyihin vastanneilta

Avustuksen käyttö

Harrastamisen Lahden mallin avustus kohdistuu harrastusten ohjaajien palkkakuluihin, koordinoitinkuluihin sekä matka- ja materiaalikuluihin.

Kustannus	Summa (€)	Erittely
Koordinaattorin palkka-, palkkio- ja/tai matkakustannukset	41 092,22	Koordinaattorin palkka- ja henkilösivukulut
Ohjaajien palkka-, palkkio- ja/tai matkakustannukset	204 105,93	Harrastustoiminnan ohjaajien palkka- ja henkilösivukulut
Materiaali- ja välinekustannukset	6 646,23	Harrastusryhmien materiaalikulut
Ostopalveluryhmät	134 500,00	Seuroilta, yhdistyksiltä ostetut harrastusryhmät
Muut kustannukset	2 341,42	Välinevuokrat, sisäänpääsymaksut, muut kulut
Yhteensä	388 685,80	

Valtionavustuksen osuus kokonaisrahoituksesta

80,00 %

Tarkemmat tiedot rahoituksesta

Hakemuksessa ei ole laskettu kustannuksia tilavuokrista, koska toiminta sijoittuu koulujen, liikunta-, nuoriso- ja kirjastopalveluiden olemassa oleviin tiloihin. Toimintaa toteutetaan yhtä lukuun ottamatta kaikilla kouluilla, kaikille luokka-asteille, koko lukukauden ajan. Ostopalveluryhmien tuntihinta on 50 €.”

Lausuntopyynnön 3. kohta:

Selvitetään turvallisuuden parantaminen pääkirjastossa ja mahdollisuus palata omien vahtimestarien käyttöön

Sivistyspalvelut:

”Pääkirjaston vartiointia lisätään 1.9.2022 alkaen siten, että vartija on kirjastossa jatkuvasti paikalla arkisin 6 tuntia päivässä ja viikonloppuisin 5 tuntia päivässä. Muina aikoina vartijan saa kutsuttua paikalle hälytysnapilla. Vartijapalvelut koetaan kirjastossa vahtimestareita paremmaksi

vaihtoehdoksi, sillä vartijoilla on laajemmat toimivaltuudet ja ammattitaito toimia eri tilanteissa ja häiriökäytös on toisinaan vaatinut useaakin vartijaa paikalle.”

Lausuntopyyynnön 4. kohta:

Miten konserniyhtiöiden hallitusvalinnoissa huomioidaan jatkossa hallitustyöskentelyn jatkuvuuden turvaaminen, jota Hyvä hallinto- ja johtamistapa -ohje edellyttää

Konsernipalvelut:

”Pääsääntöisesti yhtiöiden hallitusvalinnat valmistellaan osana kunnallisvaalien jälkeisiä poliittisia neuvotteluja. Valtuustokauden vaihtuessa yhtiöiden hallitukseen nimetään myös uusia valtuutettuja.

Lahden kaupungin hallintosäännön mukaan konserni- ja tilajaosto päättää hallitusjäsen ehdokkaat, jotka esitetään yhtiökokoukselle. Yhtiöt, joissa on useita omistajia hallituspaikoista tulee sopia osakas- tai rahoittajasopimuksessa.

Lahti –konsernin konserniohjeen liitteessä Hyvä hallinto- ja johtamistapa Lahti-konsernissa, kohdissa 4.2 Jäsenten valinta ja toimikausi ja 4.3 Jäsenen kelpoisuus, pätevyys ja muut edellytykset, ohjeistetaan jäsenten valintaan liittyvistä asioista. Ohjeessa todetaan, että jäsenien asettamisessa tulee pyrkiä hallitustyöskentelyn jatkuvuuden turvaamiseen ja että Lahden kaupungin omistamien yhtiöiden hallituksissa tulee erityisesti kiinnittää huomiota hallituksen jäsenten osaamiseen. Ohjeistus on, että hallituksen tulee olla mahdollisimman osaava, toimiva ja vireä. Laajan osaamisohjan takaamiseksi hallituksessa tulee olla sekä yleistä toimialan asiantuntemusta että sen eri osa-alueiden osaamista. Toimintakykyisyys ja vireys

edellyttävät myös jäsenten kohtuullista vaihtuvuutta sekä sitä, ettei mikään ikäluokka erityisesti painotu jäsenistössä.

Yhteisomistettujen yhtiöiden osakassopimukseen on kirjattu tahtotila, että osakkaat pyrkivät hallitustyöskentelyn jatkuvuuden ja asiantuntemuksen turvatakseen toimimaan hallituksen jäsenten valinnassa siten, että hallituksen jäsenistä vaihtuisi samanaikaisesti enintään puolet ja että hallitukseen tulisi Yhtiön toimialan edellyttämää riittävää talouden ja liiketoiminnan asiantuntemusta.

Ennen hallitusehdokkaista päättämistä omistajaohjauspalvelut tekee esitetyille hallitusehdokkaille osaamiskartoituksen, jolla kartoitetaan ehdokkaiden koulutustaustaa, johtamiskokemusta ja osaamista eri liikkeenjohdon näkökulmista. Tässä yhteydessä kartoitetaan esim. HHJ tutkinnon suorittaneet hallitusehdokkaat. Erityistä huomiota kiinnitetään konserniyhtiön hallituksen puheenjohtajien ja varapuheenjohtajien osaamiseen.

Konserni- ja tilajaostolle esiteltiin 6.9.2021 pidetyssä kokouksessa hallitusehdokkaiden osaamiskartoituksen tulokset ennen varsinaisia konserniyhtiöiden hallitusjäsen ehdokkaiden valintoja. Hallitusehdokkaiden osaamisen katsottiin olevan riittävää esimerkiksi aiempaan hallitustyöskentelyyn perustuen. Lisäksi pidettiin tärkeänä, että yhtiöt tarjoavat uusille hallitusjäsenille mahdollisuuden HHJ tutkinnon suorittamiseksi.

Jatkossa on tärkeää, että konserniohjeen linjaukset hallitustyöskentelyn jatkuvuuden turvaamisesta ja hallitusjäsenten osaamisesta ovat mukana poliittisissa neuvotteluissa. Samalla tulee varmistua, että yhtiöiden hallitustyöskentelyn on mahdollista myös uudistua uusien osajien kautta.”

Kaupunginvaltuusto

Pöytäkirja

nro 6

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kv: ote tarkastuslautakunta

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 6

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 05.09.2022

§ 80

Valtuustoaloite: Lahden kaupungin varhaiskasvatuksen palkkausjärjestelmän uudistaminen

633/00.01.01.03/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Henkilöstöjohtaja Mira Keitaanranta p. 050 559 4065

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tässä yhteydessä tullut riittävästi selvitetyksi.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 22.08.2022

§ 300

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon

tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tässä yhteydessä tullut riittävästi selvitettyksi.”

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 16.08.2022

§ 83

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Lautakunta päättää antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosassa esitetyn.

Perusteluosa

Lahden sosialidemokraattinen valtuustoryhmä 31.1.2022:

”Lahden kaupungin varhaiskasvatuksen yhdenvertainen palkkausjärjestelmä - kunnallisten perhepäivähoitajien palkkausjärjestelmän uudistaminen

Lahdessa työskentelevät kunnalliset perhepäivähoitajat ovat olleet useaan otteeseen yhteydessä valtuutettuihin, että heidän palkkansa ei ole riittävä suhteessa elämiseen ja tulot ovat epävarmoja, koska ne vaihtelevat lapsien lukumäärän mukaan. Tähän on vaikuttanut heikentävästi Lahden kaupungin tekemä päätös, joka on annettu perhepäivähoitajille tiedoksi 25.1.2021, jolla on merkittävä vaikutus lasten lukumäärään ja palkkaukseen (liite 1.) Tämän johdosta perhepäivähoitajista moni on lopettanut toimintansa.

KVTES liite 12 määrittelee perhepäivähoitajien palkkauksen minimin, mutta antaa oikeuden soveltaa työehtosopimusta paremmin. Lisäksi työnantaja voi päättää palkkausjärjestelmien uudistamisesta. Nostamme esimerkiksi Tornion kaupungin, joka päätti vuonna 2021 muuttaa kunnallisten perhepäivähoitajien palkkausjärjestelmää niin, että perhepäivähoitajan palkka ei ole enää lapsiluvusta riippuvainen. Tornio totesi, että perhepäivähoitajien palkkaus on hyvin poikkeuksellinen suhteessa muihin kaupungin työntekijöihin. Omassa kodissa työskentelevän perhepäivähoitajan palkka riippuu varattujen hoitopäivien määrästä, ja tämä tuo epävakautta ansioihin verrattuna esim. kuukausipalkkaiseen päiväkodissa työskentelevään lastenhoitajaan. Tornio päätyi virkamiestyönä uudistamaan palkkausjärjestelmää niin, että perhepäivähoitajille maksetaan kuukausipalkkaa 1950€, eikä oma(-t) lapset vähennä kuukausipalkan määrää. Sen sijaan hoitajat maksavat omista lapsistaan kunnassa määritellyn varhaiskasvatusmaksun.

Torniossa muutostarve lähti alun perin perhepäivähoitajilta, mutta viime vuonna muutosesityksen tehnyt taho oli varhaiskasvatuspäällikkö sekä toinen viranhaltija. Heidän esitys perhepäivähoitajien palkkausjärjestelmän muutoksesta perustui siihen, että perhepäivähoitajien määrä alueella oli vähentynyt ja työ ei ollut hakijoiden joukossa enää vetovoimaista. Tornion kaupunki perusteli ratkaisua myös sillä, että perhepäivähoitajien työn vetovoiman lisääminen pitää yllä varhaiskasvatuksen monipuolista tarjontaa. Perhepäivähoito monipuolistaa varhaiskasvatuksen palvelutarjontaa ja näin ollen mahdollistaa perheiden ja lasten erilaisiin tarpeisiin vastaamisen. Me näemme, että nämä perustelut pätevät myös Lahteen. Kunnallisten perhepäivähoitajien asema suhteessa muihin kaupungin työntekijöihin on heikompi. Palkkausjärjestelmä on vain eräs osa-alue, jolla voitaisiin kuitenkin merkittävästi vaikuttaa siihen, että

palkkatulo olisi työntekijöille säännöllisempää ja työn hallinnan tunne parempaa. Nyt, etenkin kun käymme läpi muutosta jossa kaupungin vastuut sote-palveluista siirtyy hyvinvointialueille tulee kaupungin kehittää omia palveluitaan sekä työntekijöiden työoloja sekä palkkausjärjestelmiä. Varhaiskasvatuksen veto- ja pitovoiman ongelmat ovat yhtä vaikeita kuin sote-alan ja nyt on aika keskittyä myös näihin.

Lahden sosialidemokraattinen valtuustoryhmä esittää, että Lahden kaupunki aloittaisi palkkausjärjestelmän uudistamisen neuvottelut yhdessä pääsopijajärjestöjen kanssa mahdollisimman pian (KVTES liite 12).

Tavoitteena tulee olla kaupungin varhaiskasvatuksen työntekijöiden yhdenvertainen palkkausjärjestelmä, jonka avulla korjataan perhepäivähoitajien palkkaukseen liittyvät ongelmat, koska he ovat myös kaupungin työntekijöitä.”

Vastaus:

Uusi 1.6.2022 voimaantullut kunta-alan yleinen työ- ja virkaehtosopimus (KVTES) sisältää sopimusmääräykset perhepäivähoitajien palkkausrakenteen uudistuksesta (KVTES liite 12). Uudistus tulee voimaan 1.10.2022, josta lukien perhepäivähoitajille maksetaan kuukausipalkkaa. Uudistuksen yhteydessä luovutaan hoitopaikoista ja niiden varaamisesta sekä irtisanomisesta palkan määräytymisen perusteena.

Työehtosopimuksesta tulevaa velvoitetta hoitopaikkojen varaamiseen tai irtisanomiseen siis ei ole enää 1.10.2022 lukien. Palkkausjärjestelmää koskevat muutokset eivät aiheuta tarvetta irtisanoa perhepäivähoitajilta varattuja hoitopaikkoja, eivätkä ole myöskään peruste niiden irtisanomiseen.

Kuukausipalkan muodostuminen 1.10.2022 lukien perhepäivähoitajan palkan perusteena ei ole enää varattujen hoitopaikkojen lukumäärä, eikä

perhepäivähoitajan koulutuksella ole enää vaikutusta palkkauksen hinnoittelukohtaan valintaan. Perhepäivähoitajan uudessa kuukausipalkassa on kaksi hinnoittelukohtaa, - 12PPH100 enintään 4 lasta hoitavalle ja - 12PPH200 4 ½ lasta hoitavalle. Merkityksellistä on, kuinka monta lasta hoitajalla enimmillään on yhtäaikaaisesti läsnä. Hinnoittelukohtaan ei vaikuta se, jos hoidossa oleva lapsi on tilapäisesti poissa esim. sairastumisen vuoksi.

Uudistuksen yhteydessä luovutaan hoitopaikkahinnoista, koska tehtäväkohtainen palkka ei enää perustu hoitopaikkojen varaamiseen eikä hoitopaikkojen lisääminen tai poistaminen vaikuta tehtäväkohtaisen palkan suuruuteen. Tehtäväkohtainen palkka voi kuitenkin muuttua tehtävän vaativuuden arvioinnin kautta. Osa-aikaisen omassa kodissaan työskentelevän perhepäivähoitajan tehtäväkohtainen palkka ja euromääräiset lisät ovat samassa suhteessa alempia kuin työaika on täyttä säännöllistä työaika lyhyempi (KVTES palkkausluku 4 §).

Lahden kaupunki noudattaa perhepäivähoitajien palkkauksessa KVTES:n määräyksiä. Erillistä paikallista työ- ja virkaehtosopimusta perhepäivähoitajien palkkarakenteeseen ei ole tarvetta neuvotella KVTES:n perhepäivähoitajien palkkausrakenteen 1.10.2022 uudistusten vuoksi. Perhepäivähoitajien tehtävien vaativuusarviointi toteutetaan ennen palkkausrakenteen uudistuksen voimaantuloa.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kv: -

Kaupunginvaltuusto

Pöytäkirja

nro 6

Liitteet

Valtuustoaloite: Lahden kaupungin varhaiskasvatuksen palkkausjärjestelmän uudistaminen

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 6

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 05.09.2022

§ 81

Valtuustoaloite: Lahden ja Viipurin alueiden keskinäisen liiketoiminnan vauhdittaminen

4013/00.01.01.03/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kehityspäällikkö Denis Mustonen p. 040 820 9473

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitetyksi.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 22.08.2022

§ 296

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon

tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.”

Perusteluosa

Valtuutetut Lasse Koskinen ja Leena Kaartinen 10.5.2021:

”Lahden ja Viipurin alueiden keskinäisen liiketoiminnan vauhdittaminen.

Taustajohdanto

Asukastilastojen mukaan viime sotien seurauksena Lahteen asettui evakkoina asumaan vuosina 1939-1950 noin 10 000 henkilöä Viipurista ja Viipurin maalaiskunnasta. Ennen sotia Lahden asukasluku oli noin 25 000 henkilöä ja vuonna 1950 asukasluku oli kohonnut noin 45 000:een.

Tuolloin noin joka neljännes lahtelainen oli lähtökohtaisesti evakkona kaupunkiin muuttanut. Yritystietojen mukaan Lahden valitsi sodan jälkeen sijoittumispaikkakunnakseen Viipurista 119 kauppaliikettä, 18 teollisuusyritystä, 43 käsityöläisliikettä ja 160 palveluammattin harjoittajaa.

Lisäksi Viipurin perintönä Lahteen kehittyi kauppaoppilaitos, ammatillinen koulu, Viipurin musiikkiopisto ja sen toimijoiden kautta myös Lahden konserttitalo. Viipurista siirtyi opettajia ja näyttelijähenkilöstöä Lahteen. Lisäksi Lahden arkkitehdeistä osa oli toiminut Viipurissa. Samoin Viipurista siirtyi muutamia urheiluseuroja Lahteen. Viipurin vaikutus näkyy myös kuvanveistotaiteessa, koska Lahdessa seisoo Viipurin Hirvi-patsas rinnakkaisvaloksena. Samoin Mikael Agricolaa esittävä rintakuva on Viipurin veistoksen kaksoiskappale. Nämä patsaat sijaitsevat Pikku-Viipuriksi sanotun Lahden korttelikeskittymän viereisessä puistossa. Lahden historiallisen museon kokoelmissa on huomattava osuus Viipurin taidemuseosta taltioinniksi saatua taidetta.

Näin ollen Lahti on saanut vahvan vaikuttajaperinteen rajan taakse jääneestä Viipurista. Erityisesti Lahden historiallinen museo on vaalinut Viipurin perintöä Lahdessa ja pitänyt yhteyksiä nykyiseen Viipuriin. Samoin Lahden kaupunginorkesteri on esiintynyt Viipurissa. Kaupallinen yhteistyö Viipurin kanssa ei ole kuitenkaan ollut kovin näkyvää ja tulosuutisia nostanutta. Lahden kaupungilla ja lahtelaisilla yrityksillä on yhdessä mahdollisuus luoda Viipurista yksi kärkihankkeistaan.

Viipuri tänään

Viipuri on kehittyvä vientikohde. Kaupunkiin on rakennettu parinkymmenen viime vuoden aikana voimakkaasti erityisesti kauppaliiketoimintaa. Suuri metallialan toimija on Viipurin telakka. Historiallista kaupungin ydinkeskustan rakennuskantaa on kunnostettu viime vuosina, mutta peruskorjattavaa vielä riittää. Samoin yhteiskuntatekniikan lvi-viennille ja ympäristötekniikan osaamiselle on edelleen työsarkaa.

Lahden mahdollisuudet Viipurissa

Lahden toimijoilla ja yrityksillä on mahdollisuus kaupalliseen yhteistyöhön Viipurissa ympäristötekniikan ja alan tiedon osalta, rakennustoiminnan, yritystoiminnan sijoittumisen ja alihankinnan osalta, koulutusyhteistyön alalla, matkailun yhteistyössä ja tapahtumaliiketoiminnan kumppaneina. Puolentoista tunnin suora junayhteys Lahdesta Viipuriin tukee tätä toimintaa. Rajan takaiseen yhteistyön käynnistämiseen ja ylläpitämiseen kuuluu, että yhteistoiminnan käynnistäjänä ja suhteiden ylläpitäjänä ovat yhteiskunnalliset yhteisöt, kuten kaupungin johto. Tämä on syytä ottaa huomioon aina yhteistyötä käynnistettäessä nykyisen Karjalan suuntaan. Näin on toimittava, vaikka varsinainen yhteistyö ja kaupankäynti tapahtuu yritysten välillä.

Lahden kaupungilla on mahdollisuus toimia tällaisena yhteiskunnallisena käynnistäjänä ja vaikuttajana Viipurin suuntaan, vaikka varsinainen kaupallinen toiminta on yritysten toimintaa. Lahden ja LUT-yliopiston ympäristöosaamisella on kuitenkin merkitystä viennin käynnistämässä.

Valtuustoaloite

Ehdotan, että Lahden kaupunki solmii yhteistyöyhteyksiä Viipurin johtoon eri tasoilla ja kartoittaa neuvotellen yrityksiä ja taloutta palvelevat yhteistyömahdollisuudet Lahden alueen ja Viipurin välillä.

Yhteistyökartoituksen jälkeen Lahden kaupunki, kehitysyhtiö Ladec ja Lahti Region sekä Lahden- Lappeenrannan teknillinen yliopisto LUT, ammattikorkeakoulu ja Päijät-Hämeen liitto voivat ryhtyä liiketoimintaselvitykseen Viipurin osalta. Ehdotan, että Lahden kaupunki on kokoon kutsuvana tahona asiassa.

Ehdotan edelleen, että tämän yhteistyö- ja mahdollisuuskartoituksen jälkeen Lahden kaupunki toimii yhteisöjensä ja yhteistyökumppaneittensa kanssa yritysten kokoon kutsujana. Tällöin Viipuri-yhteistyöstä kiinnostuneet lahtelaiset ja ympäristön yritykset kutsutaan tilaisuuteen, jossa tarkastellaan niitä hankekohteita, joilla kaupallista yhteistyötä on mahdollista solmia. Ehdotan, että Lahden kaupunki toimii kaksoiskaupunkiajatuksen pohjalta toiminnan yhteiskunnallisena yhteisönä ylläpitämässä ja edistämässä kaupallista yritystoimintaa ja matkailua lahtelaisten yritysten tukena Viipuri-yhteistyössä. Varsinaisen liiketoiminnallisen yhteistyön hoitavat yritykset itse.

Ehdotan lopuksi, että Lahti käynnistää viipymättä kaupungin sisäisen organisaation suunnittelun asiassa niin että Lahden kaupungin vauhdittama Viipuri-yhteistyöprojekti voidaan käynnistää vuoden 2022 aikana.”

Lausunto:

Venäjän Ukrainaan kohdistamien sotatoimien vuoksi Lahden kaupunki pidättäytyy Venäjä-yhteistyötä edistävästä hankkeista (kaupunginhallituksen päätös 7.3.2022 § 82). Nykyisessä tilanteessa yhteistyö ja sen rakentaminen venäläisten tahojen kanssa on mahdotonta.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kv: -

Liitteet

Valtuustoaloite 10.5.2021

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 6

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 05.09.2022

§ 82

Talouden ja toiminnan seurantaraportti 1.1.-30.6.2022

1336/02.00.01.00/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Talousjohtaja Tiina Mörsky p. 050 383 6502

Controller Maija Laine p. 044 716 1433

Controller Minna Vilen p. 044 790 9329

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee Lahden kaupungin talouden ja toiminnan seurantaraportin 1.1.-30.6.2022 tiedokseen.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 29.08.2022

§ 307

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee Lahden kaupungin talouden ja toiminnan seurantaraportin 1.1.-30.6.2022 tiedokseen.

Samalla kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee Lahden kaupungin talouden ja toiminnan seurantaraportin 1.1.-30.6.2022 tiedokseen.”

Perusteluosa

Konsernipalvelut on valmistellut talouden ja toiminnan seurantaraportin 1.1.–30.6.2022. Neljännesvuosittain raporttiin liitetään myös keskeisten konserniyhtiöiden taloustilanne ja tavoitteiden toteuma.

Talouden ja toiminnan seurantaraportti on uudistettu tavoitteena informatiivisempi ja selkeämpi raportti. Sen visuaalinen ilme, rakenne ja sisältö on uudistettu ja siinä tuodaan aikaisempaa selkeämmin esille koko vuoden näkymää ja ennustetta siltä osin kuin se on mahdollista.

Raportointiajanjakson toteuma- ja vertailutiedot esitetään liitteissä.

Raportin sisällön kehittämistä jatketaan edelleen.

Talouden ja toiminnan seurantaraportin rakenne:

- Lahti (johdon katsaus ja ennusteet)
- Konserni (konserniyhtiöiden katsaus)
- Liitteet (toteuma- ja vertailutiedot).

Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedokseen ja lähettää sen edelleen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kv: -

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 6

Liitteet

Talouden ja toiminnan seurantaraportti tammi-kesäkuu 2022

Varavaltuutettu Tiina Jokisen varavaltuutetun luottamustoimen päättyminen

5030/00.00.01.02/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kaupunginsihteeri Anu Valtavaara p. 044 482 6809

Valmistelusihteeri Helena Kuokkanen p. 050 398 5772

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto myöntää varavaltuutettu Tiina Jokiselle eron varavaltuutetun luottamustoimesta.

Samalla kaupunginvaltuusto päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 29.08.2022

§ 311

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto myöntää varavaltuutettu Tiina Jokiselle eron varavaltuutetun luottamustoimesta.

Samalla kaupunginvaltuusto päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti."

Käsittely

Merkittiin pöytäkirjaan, että asian esittelijänä toimi kaupunkikehitysjohtaja Olli Alho.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 22.08.2022

§ 293

Päätös

Kaupunginhallitus päätti jättää asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto myöntää varavaltuutettu Tiina Jokiselle eron varavaltuutetun luottamustoimesta.

Samalla kaupunginvaltuusto päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti."

Perusteluosa

Varavaltuutettu Tiina Jokinen (vihr.) on pyytänyt eroa varavaltuutetun luottamustoimesta henkilökohtaisten syiden perusteella.

Kuntalain (410/2015) 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Valtuusto myöntää eron valtuutetulle ja varavaltuutetulle.

Kuntalain 17 §:n mukaan valtuutetuille valitaan varavaltuutettuja jokaisen kuntavaaleissa esiintyneen vaaliliiton, puolueen ja yhteislistan ensimmäisistä valitsematta jääneistä ehdokkaista sama määrä kuin valtuutettuja, kuitenkin vähintään kaksi.

Vaalilain (714/1998) 93 §:n 2 momentin mukaan kunnan keskusvaalilautakunnan on valtuuston puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä uusia varavaltuutettuja, jos varavaltuutettujen määrä jää valtuuston toimikauden aikana vajaaksi. Saman säännöksen 3 momentin mukaan jollei kaikkia varavaltuutetun toimia saada täytetyiksi tässä pykälässä olevien säännösten nojalla, varavaltuutettujen määrä jää vajaaksi.

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus

Toimenpiteet

Kv: ote Tiina Jokinen, keskusvaalilautakunta, luettelot

Eron myöntäminen Tiina Jokiselle sivistyslautakunnan varajäsenen luottamustoimesta ja uuden varajäsenen valitseminen

4996/00.00.01.06/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kaupunginsihteeri Anu Valtavaara p. 044 482 6809

Valmistelusihteeri Helena Kuokkanen p. 050 398 5772

Päätös

Kaupunginvaltuusto myönsi Tiina Jokiselle eron sivistyslautakunnan varajäsenen luottamustoimesta ja valitsi hänen tilalleen lautakunnan jäljellä olevaksi toimikaudeksi uudeksi varajäseneksi Juho Aaltosen.

Samalla kaupunginvaltuusto päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto myöntää Tiina Jokiselle eron sivistyslautakunnan varajäsenen luottamustoimesta ja valitsee lautakunnan jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden varajäsenen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 29.08.2022

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto myöntää Tiina Jokiselle eron sivistyslautakunnan varajäsenen luottamustoimesta ja valitsee lautakunnan jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden varajäsenen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.”

Käsittely

Merkittiin pöytäkirjaan, että asian esittelijänä toimi kaupunkikehitysjohtaja Olli Alho.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 22.08.2022

§ 294

Päätös

Kaupunginhallitus päätti jättää asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto myöntää Tiina Jokiselle eron sivistyslautakunnan

varajäsenen luottamustoimesta ja valitsee lautakunnan jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden varajäsenen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.”

Perusteluosa

Eron myöntäminen

Sivistyslautakunnan varajäsen Tiina Jokinen (vihr.) on ilmoittanut konsernipalveluihin, että hänelle tulisi myöntää ero sivistyslautakunnan varajäsenen luottamustoimesta henkilökohtaisten syiden perusteella.

Kuntalain (410/2015) 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Hallintosäännön sivistyksen palvelualueetta koskevien erillissääntöjen 2 §:n mukaan kaupunginvaltuusto valitsee sivistyslautakunnan jäsenet ja varajäsenet toimikauttaan vastaavaksi ajaksi.

Uuden varajäsenen valinta

Kelpoisuusehdot lautakuntaan määräytyvät kuntalain (410/2015) 71 §:n (yleinen vaalikelpoisuus) ja 74 §:n (vaalikelpoisuus lautakuntaan) mukaan.

Kuntalain 71 §:

Vaalikelpoinen kunnan luottamustoimeen on henkilö:

- 1) jonka kotikunta kyseinen kunta on;
- 2) jolla on jossakin kunnassa äänioikeus kuntavaaleissa sinä vuonna, jona valtuutetut valitaan tai vaali muuhun luottamustoimeen toimitetaan; ja

3) jota ei ole julistettu vajaavaltaiseksi.

Kuntalain 74 § 1 mom.:

“Vaalikelpoinen lautakuntaan ja valiokuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

- 1) asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö;
- 2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;
- 3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.”

Uuden varajäsenen valinnassa tulee huomioida tasa-arvolain (609/1986) 4 a §:n 1 momentti, jonka mukaan kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä, lukuun ottamatta aluevaltuustoja ja kunnanvaltuustoja, tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisestä syystä muuta johdu.

Sivistyslautakunnan kokoonpano on seuraava:

jäsen Marju Markkanen, sd., puheenjohtaja
varajäsen Hanne Savolainen, sd.

jäsen Elisa Lientola, vas., 1. varapuheenjohtaja
varajäsen Katja Piipponniemi, vas.

jäsen Tuija Saloranta, liik., 2. varapuheenjohtaja
varajäsen Maarit Tuomi, ps.

jäsen Janne Virtanen, sd.
varajäsen Antti Laaksonen, sd.

jäsen Jari Hartman, sd.
varajäsen Saara Honkanen sd.

jäsen Merja Vahter, kok.
varajäsen Reijo Oksanen, kok.

jäsen Teresa Rautapää, kok.
varajäsen Risto Kaakinen, kok.

jäsen Hannu Kaasinen, ps.
varajäsen Martti Mäkelä, ps.

jäsen Eveliina Aaltonen, vihr.
varajäsen Tiina Jokinen, vihr.

jäsen Lasse Pakkanen, kesk.
varajäsen Markku Kamula, kesk.

Lain mukaisen kiintiön on toteuduttava erikseen sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Sen sijaan laki ei vaadi, että varsinaisen jäsenen ja hänen henkilökohtaisen varajäsenensä olisi oltava samaa sukupuolta. Myöskään puheenjohtajistoa vaatimus ei erikseen koske. Prosenttiosuutta laskettaessa perustana on puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja muiden jäsenten yhteismäärä.

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 6

Sivistyslautakunnan jäsenten ja varajäsenten määrien ollessa kymmenen,
on naisia/miehiä oltava vähintään neljä.

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus

Toimenpiteet

Kv: ote Tiina Jokinen, valittu, sivla, luettelot

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 6

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 05.09.2022

§ 85

Valtuustoaloite: Lisää puita Lahteen, vastaus valtuustoaloitteeseen; puiden ja muun kasvillisuuden lisääminen huomioidaan kaavoituksessa

7190/00.01.01.03/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kaupunginpuutarhuri Kirsi Kujala p. 050 559 4186

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tässä yhteydessä tullut riittävästi selvitetyksi.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 29.08.2022

§ 308

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon

tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tässä yhteydessä tullut riittävästi selvitettyksi.”

Käsittely

Merkittiin pöytäkirjaan, että asian esittelijänä toimi kaupunkikehitysjohtaja Olli Alho.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 17.08.2022

§ 114

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Suunnittelujohtaja Honkanen Petri

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen seuraavaa:

Kaupunkiympäristön suunnittelun uudessa toimintamallissa puut ja muut viherrakenteet huomioidaan entistä paremmin katutilojen suunnittelussa, rakentamisessa ja kunnossapidossa.

Viheralueohjelma päivityksessä ja laadittavassa Kaupunkipuulinjauksessa varmistetaan puiden ja katuvihreän lisääminen ja mahdollinen säilyttäminen. Kaupunkitekniikan työohjelmassa varmistetaan tälle riittävä rahoitus.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Kaupunkiympäristölautakunta on kokouksessaan 25.5.2022/82§ palauttanut aloitteeseen annetun vastauksen uudelleen valmisteltavaksi, saatesanoilla lautakunta toivoo lisää puita kaupunkikuvaan.

Useiden eri puolueiden valtuutettujen lokakuussa 2021 tekemässä valtuustoaloitteessa esitetään, että puiden ja muun kasvillisuuden lisääminen huomioidaan kaavoituksessa katutilan mitoituksessa. Katusuunnittelussa ja katutilan muutostöissä esitetään varattavan puiden juuristolle riittävä tila ja otetaan tavoitteeksi kasvillisuuden lisääminen. Lisäksi esitetään Viheralueohjelman 2013–2025 päivittämisen aloittamista välittömästi.

Vastauksena aloitteeseen

Aloitteessa esitetyt asiat vastaavat kaupunkisuunnittelun näkemystä kaupunkiympäristön kehittämisestä. Kaupunkisuunnittelussa käytössä olevassa kaupunkiympäristösuunnittelun toimintamallissa tavoitteena on tuoda viher- ja katusuunnittelu entistä enemmän osaksi asemakaavoitusvaihetta, jolloin myös katualueelle ja sen läheisyyteen tulevien puiden ja muiden istutusten tarpeet tulevat entistä paremmin otetuksi huomioon.

Uusien alueiden suunnittelussa vihrealueiden määrä, laatu ja sijainti on mahdollista sovittaa haluttuun lopputulokseen riittäväksi. Rakennetun ympäristön kaavamuutoksissa liikkumavaraa on vähemmän. Muutoksia katutilojen ja aukoiden tilankäyttöön tuovat mm. lainsäädäntö liikkumismuotojen tilantarpeesta tai meluntorjunnasta ja yleisesti tiivistyvä kaupunkirakenne. Nämä kaikki tekijät voivat pienentää istutettavien alueiden määrää.

Kunnallistekninen suunnitteluohje päivitetään

Kaupunkisuunnittelussa on vireillä kunnallisteknisen suunnitteluohjeen päivitys, missä yhteydessä on laadittu katujen tyyppipoikkileikkausten uudet periaatekuvat mitoituksineen. Mitoituksen perusteena on kuvata katutilan rakenteet sekä viherkasvillisuuden edellyttämä tilantarve. Näihin tyyppipoikkileikkauksiin on osoitettu myös katutilan viherrakenne ja ulkopuolisen viheralueiden vähimmäismitoituksen osa-alueita. Katutilan mitoituksessa huomioidaan eri toimintojen kuten melunsuojaus, liikennemuotojen muuttuneet tilatarpeet ja lumitila, jolloin tilaa jää kadunsuunnittelussa myös puille ja niiden juuriston tarvitsemalle tilalle.

Uusien suunnitteluohjeiden myötä puiden ja muun kasvillisuuden lisääminen kaavoituksessa katutilan mitoituksessa on aiempaa varmempaa mm. katupuurivistöjä ja vihertaskuja suosimalla. Suunnitteluohje valmistuu syksyn 2022 aikana ja sen hyväksymisestä päättää kaupunkiympäristölautakunta.

Katupuiden säästäminen ja korvaaminen uusilla

Kasvillisuuta kunnioittavassa suunnittelussa kookkaita puita voidaan säästää kasvamaan paikallaan useita kymmeniä vuosia, jonka jälkeen puun elinkaaren päättyessä tila vapautuu kaavan mukaiseen käyttöön. Lahdessa esimerkiksi entisen Anttilan edessä Kauppakadulla linja-autopysäkin kohdalla kasvaa vanha paju, joka tullaan säilyttämään mahdollisimman pitkään.

Katualueilla puuston seuranta ja poistuvan puun uusinta vastaavalla puulla on vallitseva toimintatapa. Katupuiden uusinta on Lahdessa järjestetty tutkimusten perusteella hyvin. (Korjausvelkaselvitys Lahden viheralueista

vuonna 2020, Ramboll). Lajistoa on lisätty varovaisesti ja kasvualustakokeiluja on käynnissä puiden hyvinvoinnin turvaamiseksi. Vahingoittuneen tai ikääntyneen puun poisto kirjataan istutustarpeeksi seuraavalle vuodelle. Tarkoitukseen on varattu vuosittain määräraha Kaupunkitekniikassa.

Toteutumattomat puurivit katualueilla

Aloitteessa esitetään, että tarkistetaan, onko kaikki eri asemakaavoissa esitetyt puurivit istutettu ja ellei, mikä on syynä. Toisena asiana esitetään selvitystä sellaisista yleisistä alueista, joille kasvillisuutta voisi lisätä. Viheromaisuuden inventointi osana omaisuusrekisterin päivitetystä on käynnissä ja työ kestää vielä useamman vuoden. Asemakaavan mukaisten puurivistöjen toteutumattomuuden syitä ja mahdollisuuksia niitä täydentää, käsitellään luontevasti kaupunkipuulinjauksen laadinnan yhteydessä. Linjauksen yhtenä tavoitteena on kaupunkipuiden tuottamien hyötyjen lisääminen, jonka saavuttamisessa puiden lisääminen on merkittävä keino. Olevan puuston säilymisen turvaaminen on keinoista ensimmäinen. Kaupungin kiinteistöt ja yleiset alueet, joille puustoa voidaan lisätä, selvitetään laadittavan kaupunkipuulinjauksen yhteydessä yhtenä sen osa-alueena.

Viheralueohjelma ja muut ohjelmat

Viheralueohjelman 2013–2025 tarkempia ohjelmia on toteutettu, viimeisimpänä on valmistunut avoimien viheralueiden niittyverkostoselvitys vuonna 2020. Toimenpideohjelman toteutus on investointiohjelmassa jaksotettu kymmenelle vuodelle.

Eri kaupunkien tekemä selvitys nimellä "Kaupunkipuulinjaus" on selkeyttänyt niiden (esim. Turku, Tampere, Espoo) alueella olevien puiden arvon ja merkityksen tunnustamista ja yhteisesti sovittuja tavoitteita. Vastaavan linjauksen laatiminen on tavoitteena aloittaa vuoden 2022 aikana myös Lahden kaupunkisuunnittelussa. Ohjelmassa ohjeistetaan mm. ilmastonmuutoksen kasvillisuudelle, erityisesti puille, aiheuttamien vaikutusten torjunnan ennakkointiin (kuivuus, myrskytuulet, taudit ja tuholaiset). Työssä osallistetaan asukkaita ja sen koostaminen kestää vuoden. Viheralueohjelman päivitys 2026-2038 on pitkän aikavälin työohjelmassa. Työ voidaan aloittaa syksyllä 2022, jolloin se valmistunee päätöksentekoon vuonna 2024.

Lisää puita Lahteen

Vastauksena valtuustoaloitteeseen todetaan, että jatkossa puut ja muut viherrakenteet huomioidaan nykyistä paremmin katutilojen suunnittelussa, rakentamisessa ja kunnossapidossa.

Kaupunkiympäristön suunnittelun toimintamalli tukee tätä, koska sen tavoitteena on jatkuva yhteinen suunnittelutyö. Kartoituksilla selvitetään nykytilanne ja saadun tiedon pohjalta laaditaan toimenpideohjelmat. Kaupunkitekniikan työohjelmassa asiaan tullaan kiinnittämään huomiota.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kv: -

Kaupunginvaltuusto

Pöytäkirja

nro 6

Liitteet

Valtuustoaloite Lisää puita Lahteen

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 6

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 05.09.2022

§ 86

Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma APOLI Lahti 2022

5114/10.02.01.01/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kaavoitusarkkitehti Tuomas Helin p. 044 482 6337

Kaavoitussrkkitehti Päivi Airas p. 050 518 4447

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päätti oikeuttaa Lahden kaupunkisuunnittelun tekemään teknisluonteisia painokelpoisuuskorjauksia ja täydennyksiä APOLI Lahti 2022 asiakirjaan.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Lahden arkkitehtuuripoliittisen ohjelman Apoli Lahti 2022 sekä sen toimenpiteet.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 29.08.2022

§ 305

Päätös

Muutosehdotus hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle Lahden

arkkitehtuuripoliittisen ohjelman Apoli Lahti 2022 sekä toimenpiteiden hyväksymistä.

Esittelijä

Kaupunkikehitysjohtaja Alho Olli

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää osaltaan hyväksyä Lahden arkkitehtuuripoliittisen ohjelman Apoli Lahti 2022 sekä sen toimenpiteet ja esittää kaupunginvaltuustolle Lahden arkkitehtuuripoliittisen ohjelman Apoli Lahti 2022 sekä toimenpiteiden hyväksymistä.

Käsittely

Merkittiin pöytäkirjaan, että asian esittelijänä toimi kaupunginjohtaja Pekka Timonen.

Keskustelun kuluessa kaupunginhallituksen jäsen Toni Putula teki muutosehdotuksen: ”poistetaan maininta maisema-arkkitehdin virasta Apoli-toimenpiteistä (kohta 7. Maisema-arkkitehti rakennusvalvontaan. Asiantuntijana viihtyisän viher- ja katu ympäristön kehittämisessä. Toimii rakennusvalvonnan neuvojana yksityisissä ja julkisissa ympäristörakentamishankkeissa.)”

Jäsenet Mira Nieminen, Milla Bruneau ja Jouni Kaikkonen kannattivat muutosehdotusta. Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu muutosehdotus ja asiasta tulee äänestää. Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä esittelijän pohjaehdotusta kannatti 2 jäsentä (Nieminen E., Hildén) ja muutosehdotusta 7 jäsentä (Lampinen, Kaikkonen, Aaltonen, Talja, Nieminen M., Putula, Bruneau). Yksi jäsen äänesti tyhjää (Ratia). Jäsen Putulan muutosehdotus hyväksyttiin äänin 7–2.

Muutosehdotuksen tultua hyväksytyksi kohta 7 on poistettu alla olevasta perusteluosasta ja asian liitteenä olevasta Lahden arkkitehtuuripoliittinen

ohjelma Apoli Lahti 2022 -asiakirjasta. Muutoksen johdosta toimenpiteiden juokseva numerointi on samalla korjattu.

Perusteluosa

Lahden kaupungin aloitteesta on laadittu uudistettu Lahden Arkkitehtuuripoliittinen ohjelma, APOLI 2022.

APOLI 2022 noudattaa Lahden kaupungin strategiaa, jonka tavoitteena on jatkaa Lahden tarinaa kestävän kehityksen edelläkävijänä ja luoda puitteet kasvavalle ja elinvoimaiselle kaupunkirakenteelle, jossa asukkaat voivat hyvin. Apoli 2022 määrittelee toimenpiteitä, jotka kehittävät arkkitehtuuria ja kaupunkikuvaa ja samalla vahvistavat Lahden elinvoimaa ja vetovoimaa.

Lähtökohdat

Uudistetun arkkitehtuuripoliittisen ohjelman valmistelu käynnistettiin 2019 ja sen laatiminen on sisältynyt kaavoituksen työohjelmaan. Vuonna 2010 hyväksytty "APOLI Lahti" osoittautui tarpeelliseksi, mutta sen uudistaminen tuli välttämättömäksi tavoitevuoden ja siihen kirjattujen toimenpiteiden toteuduttua. Lahden yhdistyminen Nastolan kanssa vuoden 2016 alussa toi kaupunkiin uusia rakennetun ympäristön elementtejä ja arvoja, jotka on syytä huomioida myös apolissa. Myös maailmaa ravisteleva ilmastonmuutos on muuttanut käsitystä rakennetun ympäristön laadusta. Toimenpiteet ilmastonmuutosta vastaan ja kestävän kehityksen puolesta ovat mukana arkkitehtuuripoliitiikan lähtöarvoissa. Silloinkin rakennetun ympäristön korkea laatu on erityisen tärkeää.

Lahden Apoli 2022 -ohjelmaa on valmisteltu samanaikaisesti valtakunnallisen, uuden Suomen arkkitehtuuripoliittisen ohjelman – Kohti kestävää arkkitehtuuria, kanssa (julkaistu tammikuussa 2022). Myös valtakunnallinen ohjelma huomioi tulevaisuuteen vaikuttavat muutokset,

niiden vaikutukset rakennettuun ympäristöön sekä mahdollisuudet parantaa elinympäristön laatua arkkitehtuurin avulla.

Apolin päätavoitteena on parantaa rakennetun ympäristön esteettistä, aistein ja tuntein koettavaa laatua sekä terveellisyyttä ohjaamalla sen suunnittelua, rakentamista ja kunnossapitotoimenpiteitä. Apolin tavoitteiden mukaiset toimintatavat edistävät lahtelaisen rakennuskulttuurin kehittymistä.

Arkkitehtuuripoliittinen ohjelma on hyvän rakentamisen opas kaupungissa toimiville rakennusalan ammattilaisille ja asukkaille sekä jokapäiväinen työkalu ja strategia Lahden kaupungin omassa toiminnassa.

Apoli on tärkeä työväline Lahden suunta -prosessissa, jossa valmistellaan yleiskaavaa ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelmaa rinnakkain. Lahden suunta 2021-2025 kierroksen tärkeitä teemoja ovat mm. rakennetut kulttuuriympäristöt, kiertotalous, ekosysteemipalvelut sekä elinkeinoelämä. Ne vahvistavat osaltaan apolin uutta näkökulmaa.

APOLIN SISÄLTÖ

Apoli Lahti 2022, **Hyvä ympäristö luo hyvinvointia** on jäsennelty teemoihin ja tekemisen käytäntöihin.

Teemat ovat:

- Lahden imago
- Maisema ja kaupungin vihreä

- Rakennettu ympäristömme
- Kaupunkitilat ja yksityiskohdat

Ne vastaavat nykyisen apolin Rakennetun ympäristön laatutavoitteita vahvistettuna ympäristökaupungin näkökulmalla.

Tekemisen käytännöt ovat uuden apolin teemojen mukaisia toimenpiteitä. Kaiken kattavana ajatuksena on, että hyvä suunnittelu tarvitsee aikaa ja taustakseen osaamista, tietoa ja osallisuutta.

Ohjelman tarkoitus ja tavoitteet

- Ohjelma esittää Lahden kaupungin näkemyksen siitä, miten edistetään maankäyttö- ja rakennuslain (MRL 5 §) mukaista tavoitetta vaalia rakennetun ympäristön kauneutta ja kulttuuriarvoja.
- Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma on laadittu Lahden kaupungin toiminnan käsikirjaksi ohjaamaan kaupunkiympäristön rakentumista laadukkaaksi ja viihtyisäksi paikalliset erityispiirteet huomioiden.
- Ohjelmalla määritetään keinot, joilla Lahden kaupunki sitouttaa rakennettuun ympäristöön eniten vaikuttavat yksikkönsä toimimaan ohjelman tavoitteiden mukaisesti. Kaupungin toiminta on esimerkkinä muille toimijoille.
- Ohjelman tavoitteena on lisätä lahtelaisten arvostusta omaa elinympäristöään kohtaan. Aukkailla on myös oikeus vaatia laadukasta rakennettua ympäristöä.

Tavoitteet laadukkaasta ja kestävästä kaupunkiympäristöstä saavutetaan hyvällä valmistelulla ja toteutuksella, joissa ovat osallisina kaupunkilaiset, rakentajat ja rakennuttajat sekä kaupunki organisaationa.

Lahden kaupungin oma toiminta

Rakennetun ympäristön laatuun vaikuttavat erityisesti Kaupunkiympäristön palvelualue ja sen kaupunkisuunnittelun, kaupunkitekniikan ja rakennus- ja ympäristövalvonnan vastualueet sekä Lahden Tilakeskus. Rakennetun ympäristön arvostukseen ja oman toiminnan kehittymiseen vaikuttaa myös sivistystoimi arkkitehtuuri- ja ympäristökasvatuksen kautta.

Suhde muihin tavoitteisiin

Apoli asettaa esteettisen laadun tavoitetason

- yleis- ja asemakaavoitukselle sekä lähiympäristön suunnitelmille
- rakennusjärjestyksen uudistamiselle
- kaupunki-infran suunnittelulle, toteutukselle ja ylläpidolle
- kaupungin omistamien kiinteistöjen ja uudisrakennusten toteutuksen, peruskorjauksen ja ylläpidon suunnittelulle
- rakentamiseen liittyvien lupien arvioimiselle

Suhde vanhaan "APOLI Lahteen"

Kaupungin valtuuston 19.1.2010 hyväksymät Rakennetun ympäristön laatutavoitteet 2020 Maisema, Kaupunkitilat ja Yksityiskohdat sisältyvät kokonaisuudessaan uuden apolin teemoihin.

Apolin valmistelu ja käsittely

Apoli on valmisteltu Kaupunkiympäristön palvelualueen kaupunkisuunnittelun vastualueella. Työtä on ohjannut asiantuntijoista ja virkamiehistä koottu ohjausryhmä. Ohjelman luonnos oli avoimesti kommentoitavana 28.5.–31.8.2021. Luonnokseen saattoi tutustua verkossa, kirjastoissa, Palvelutorilla sekä Kaupunkimuotoilun päivässä 6.5.2021 ja Apolifoorumissa 31.5.2021. Viranomaisilta ja rakennusalan toimijoilta pyydettiin lausunnot luonnoksesta. Lausuntoja saatiin neljä kappaletta ja muuta palautetta eri tavoin: sähköpostilla, työpajassa sekä Otakantaa.fi-alustalla.

Komentointiaikana saadun palautteen perusteella on apoliin tehty tarkennuksia. Apolia on esitelty luottamushenkilöille, kumppanuuspöydille ja kaupunkilaisille. Apolia koskeva valmisteleva seminaari ”Kaupunkiajattelua” järjestettiin 23.9.2020 Palvelutorilla ja verkossa. Ohjelmaluonnos esiteltiin ja aiheesta järjestettiin työpaja Kaupunkimuotoilun päivässä 6.5.2021. Apoli on esitelty valtuustoinfossa 26.1.2022, kaupunginhallituksessa 8.11.2021.

Apolin sisältämät toimenpiteet

Toimenpiteet on Apoli Lahti 2022:ssa jaoteltu teemojen mukaisesti:

IMAGO

1. Lahden alueiden / kaupunginosien ominaispiirteiden vahvistaminen

Laaditaan kuvaukset alueiden ominaispiirteistä ja tavoitteista, joiden tavoitteena on keskeisten ominaispiirteiden säilyttäminen, asukkaiden ja kaupunkisuunnittelun tueksi. - "Kaupunkikudelman".

2. Puurakentamisen edistäminen

Puurakentamisen mahdollisuuksia edistetään monipuolisesti osana hiilineutraalia kaupunkia.

3. Kulttuuriympäristön arvojen vaalinta

Pyrkimyksenä vanhan rakennuskannan kunnossapito, säilyttäminen ja yhteensovittaminen hiilineutraalissa ympäristössä. Vaikutusten arviointia kehitetään. Inventointien täydentäminen ja toimintatapojen kehittäminen.

4. Kohennetaan kaupungin pääliikenneväylien ympäristöjä

Panostetaan liikenneympäristöihin harkituissa paikoissa. Myös lähiympäristön kehittämistä ohjaavat manuaalit.

KAUPUNKIVIHREÄ JA MAISEMA

5. Lisää kaupunkivihreää keskustaan – vihertaskut

Keskusta-alueen uudisrakentamisen tai kerrosalan kasvattamisen yhteydessä tutkittavien uusien pikkupuistojen kartoittaminen. Kaiken kaupunkivihreän lisääminen yksityisillä ja julkisilla alueilla.

6. Viherkerroin-työkalun käyttöönotto

Laskentatapa, joka turvaa vihreän määrän tasapuolisesti uusille rakennettavilla tonteille. Sen avulla voidaan määrittää tavoitteellista vihreän määrää tonteilla eri alueilla.

SUUNNITTELU

7. Kaupungin omissa hankinnoissa pyritään laadukkaaseen arkkitehtuuriin

Suunnittelukilpailuttamisen kehittäminen ja laadun painottaminen ohjeistuksessa -> kilpailut ja laadun kilpailuttaminen helpoksi toimintatavaksi. Kaupungin omien toimijoiden osaamisen lisääminen.

8. Suunnittelun alkuvaiheen merkityksen korostaminen

Varataan aikaa eri vaihtoehtojen selvittämiseen suunnittelun alkuvaiheessa.

9. Vuorovaikutus ja ihmislähtöinen suunnittelu

Ihmislähtöisen suunnittelun ja kaupunkimuotoilun osaamisen vahvistaminen kaupunkiorganisaatiossa

Ohjelman seuranta

Kaupunkikuvaneuvottelukunta toimii Lahden arkkitehtuuripoliittisen ohjelman seurantaryhmänä. Seurantaryhmä ylläpitää vuotuista rakennetun ympäristön laatumittaria eli arkkitehtuuripoliittisen ohjelman seurantaraporttia. Seurantaraportissa arvioidaan Kaupunkiympäristön ja Tilakeskuksen toimintaa rakennetun ympäristön laadun edistämiseen liittyvissä asioissa. Seurantaryhmä valitsee vuosittaisen apoli-tunnustuksen

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 6

saajan. Arkkitehtuuripoliittinen ohjelma tarkastetaan kokonaisuudessaan vähintään 10 vuoden välein.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kv: -

Liitteet

APOLI Lahti 2022 (KH:n esitys KV:lle, puhdas versio)

Äänestyslista KH 29.8.2022 § 305 muutosehdotus Putula

§ 87

Kokouksessa jätettävät valtuustoaloitteet

327/00.01.01.03/2022

Päätös

Kokouksessa ei jätetty valtuustoaloitteita.

Päätösehdotus

-

Perusteluosa

Hallintosäännön kaupunginvaltuustoa koskevien sääntöjen 9 §:n mukaan kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen on valtuustoryhmällä ja valtuutetulla oikeus, ilmoitettuaan siitä aikaisemmin puheenjohtajalle, tehdä kirjallisia aloitteita kaupungin toimintaa ja hallintoa koskevista asioista. Aloite annetaan puheenjohtajalle sen jälkeen, kun se on esitelty valtuustolle.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Ylimääräinen asia: Eron myöntäminen Tuija Salorannalle sivistyslautakunnan jäsenen ja 2. varapuheenjohtajan tehtävästä ja uuden jäsenen, 2. varapuheenjohtajan ja varajäsenen valitseminen

4996/00.00.01.06/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kaupunginsihteeri Anu Valtavaara p. 044 482 6809

Valmistelusihteeri Terhi Takala p. 044 416 2732

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti yksimielisesti ottaa asian käsiteltäväksi, vaikka sitä ei ollut kokouskutsussa mainittu ja myönsi Tuija Salorannalle eron sivistyslautakunnan jäsenen ja 2. varapuheenjohtajan tehtävästä ja valitsi hänen tilalleen lautakunnan jäljellä olevaksi toimikaudeksi uudeksi jäseneksi ja 2. varapuheenjohtajaksi Maarit Tuomen. Uudeksi varajäseneksi kaupunginvaltuusto valitsi Merja Ilmoniemen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto myöntää Tuija Salorannalle eron sivistyslautakunnan jäsenen ja 2. varapuheenjohtajan tehtävästä ja valitsee lautakunnan jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden jäsenen, 2. varapuheenjohtajan sekä uuden varajäsenen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 05.09.2022

§ 321

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle sen tämäniltaiseen kokoukseen seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto myöntää Tuija Salorannalle eron sivistyslautakunnan jäsenen ja 2. varapuheenjohtajan tehtävästä ja valitsee lautakunnan jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden jäsenen, 2. varapuheenjohtajan sekä uuden varajäsenen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.”

Perusteluosa

Eron myöntäminen

Sivistyslautakunnan varapuheenjohtaja Tuija Saloranta on 5.9.2022 ilmoittanut konsernipalveluihin eroavansa sivistyslautakunnan jäsenen ja 2. varapuheenjohtajan tehtävästä.

Saloranta on ollut Perussuomalaisten valtuustoryhmän nimeämä ehdokas sivistyslautakunnan vaalissa 16.8.2021. Saloranta on 7.6.2022 eronnut Perussuomalaiset r.p -puolueesta ja sen valtuustoryhmästä.

Kuntalain (410/2015) 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Hallintosäännön sivistyksen palvelualueetta koskevien erillissääntöjen 2 §:n mukaan kaupunginvaltuusto valitsee sivistyslautakunnan jäsenet ja varajäsenet toimikauttaan vastaavaksi ajaksi sekä nimeää jäseniksi valituista puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa samaksi ajaksi.

Uuden jäsenen valinta

Kelpoisuusehdot lautakuntaan määräytyvät kuntalain (410/2015) 71 §:n (yleinen vaalikelpoisuus) ja 74 §:n (vaalikelpoisuus lautakuntaan) mukaan.

Kuntalain 71 §:

Vaalikelpoinen kunnan luottamustoimeen on henkilö:

- 1) jonka kotikunta kyseinen kunta on;
- 2) jolla on jossakin kunnassa äänioikeus kuntavaaleissa sinä vuonna, jona valtuutetut valitaan tai vaali muuhun luottamustoimeen toimitetaan; ja
- 3) jota ei ole julistettu vajaavaltaiseksi.

Kuntalain 74 § 1 mom.:

“Vaalikelpoinen lautakuntaan ja valiokuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

- 1) asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö;

2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;

3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.”

Uuden jäsenen valinnassa tulee huomioida tasa-arvolain (609/1986) 4 a §:n 1 momentti, jonka mukaan kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä, lukuun ottamatta aluevaltuustoja ja kunnanvaltuustoja, tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisestä syystä muuta johdu.

Sivistyslautakunnan kokoonpano on seuraava:

jäsen Marju Markkanen, sd., puheenjohtaja
varajäsen Hanne Savolainen, sd.

jäsen Elisa Lientola, vas., 1. varapuheenjohtaja
varajäsen Katja Piipponiemi, vas.

jäsen Tuija Saloranta, liik., 2. varapuheenjohtaja
varajäsen Maarit Tuomi, ps.

jäsen Janne Virtanen, sd.
varajäsen Antti Laaksonen, sd.

jäsen Jari Hartman, sd.
varajäsen Saara Honkanen sd.

jäsen Merja Vahter, kok.
varajäsen Reijo Oksanen, kok.

jäsen Teresa Rautapää, kok.
varajäsen Risto Kaakinen, kok.

jäsen Hannu Kaasinen, ps.
varajäsen Martti Mäkelä, ps.

jäsen Eveliina Aaltonen, vihr
varajäsen Tiina Jokinen, vihr.

jäsen Lasse Pakkanen, kesk.
varajäsen Markku Kamula, kesk.

Lain mukaisen kiintiön on toteuduttava erikseen sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Sen sijaan laki ei vaadi, että varsinaisen jäsenen ja hänen henkilökohtaisen varajäsenensä olisi oltava samaa sukupuolta.

Myöskään puheenjohtajistoa vaatimus ei erikseen koske. Prosenttiosuutta laskettaessa perustana on puheenjohtajan varapuheenjohtajan ja muiden jäsenten yhteismäärä.

Sivistyslautakunnan jäsenten ja varajäsenten määrien ollessa kymmenen, on naisia/miehiä oltava vähintään neljä

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus

Toimenpiteet

Kh: kv 5.9.

Kv: ote Saloranta, valitut, sivistyslautakunta, luettelot

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 6

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 71, § 72, § 73, § 75, § 76, § 77, § 79, § 80, § 81, § 82, § 85, § 86, §
87

Lahden kaupunki

MUUTOKSENHAKUKIELTO

oikaisuvaatimus/kunnallisvalitus

Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Lahden kaupunki

VALITUSOSOITUS, kunnallisasiat

Valitusoikeus ja valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Sen lisäksi alueellisella ympäristökeskuksella ja muulla viranomaisella on toimialaansa kuuluvissa asioissa oikeus valittaa asemakaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä. Valitusoikeus on myös maakunnan liitolla ja kunnalla, joiden alueella asemakaavassa osoitetulla maankäytöllä on vaikutuksia. Sen lisäksi, mitä muutoksenhausta erikseen säädetään, on rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan oikeus valittaa kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Yhteystiedot

www.oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 6

Raatihuoneenkatu 1
13100 Hämeenlinna
029 56 42210
faksi 029 56 42269
hameenlinna.hao(at)oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten
asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusaika ja sen alkaminen

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kaavan hyväksymistä koskevan päätöksen katsotaan tulleen kaikkien valitukseen oikeutettujen tietoon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus tehdään kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta;
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi;
- vaatimusten perustelut;
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja (HOL 32 §).

Valitusasiakirjojen toimittaminen valitusviranomaiselle

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Tuomioistuinmaksut

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n mukaan muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään hallinto-oikeudessa ja markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksuja ja hakemusmaksuja korvauksena asian käsittelystä ja suoritetuista toimenpiteistä tuomioistuimissa 4 ja 5 §:n poikkeuksia lukuun ottamatta. Valituksen käsittelyn maksullisuudesta saa tietoja valitusviranomaiselta.

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja
Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 78, § 83, § 84, § 88

nro 6

Lahden kaupunki

VALITUSOSOITUS, kunnallisasiat

Valitusoikeus ja valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Yhteystiedot

www.oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus

Raatihuoneenkatu 1

13100 Hämeenlinna

029 56 42210

faksi 029 56 42269

hameenlinna.hao(at)oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusaika ja sen alkaminen

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Annettaessa päätös asianosaiselle tiedoksi hänen suostumuksellaan sähköisenä viestinä hänen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Muuta tiedoksiantotapaa käytettäessä asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Valitusaika taloudellisin ja tuotannollisin perustein tehdystä irtisanomisesta koskevasta päätöksestä alkaa kulua vasta irtisanomisajan päättymisestä.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus tehdään kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta;
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi;
- vaatimusten perustelut;
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja (HOL 32 §).

Valitusasiakirjojen toimittaminen valitusviranomaiselle

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun 26 päivä tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Tuomioistuinmaksut

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n mukaan muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään hallinto-oikeudessa ja markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksuja ja hakemusmaksuja korvauksena asian käsittelystä ja suoritetuista toimenpiteistä tuomioistuimissa 4 ja 5 §:n poikkeuksia lukuun ottamatta. Valituksen käsittelyn maksullisuudesta saa tietoja valitusviranomaiselta.